

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 11 FEBRUARI 2025

Vergaderzaal 1

1. Auditcommissie

2. Vragenhalfluur

Voorzitter: De heer Schalken-den Hartog

Raadsgriffier: Mevrouw Wepster

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Burakçin (GroenLinks)

Dhr. Van Dam Timmers (CDA)

Mevr. Koene (Gewoon Dordt)

Dhr. Kuhlmann (VVD)

Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouders: wethouder R. Van der Linden, wethouder M. Merx

De voorzitter: Beste mensen, goedenavond en welkom bij het plenair vragenhalfuurtje van dinsdag 11 februari in kamer 1. Welkom ook iedereen die via een andere manier met ons verbonden is. We hebben vanavond vragen over 4 onderwerpen. En de eerste vraag is een vraag over de rattenoverlast in Crabbehof. En die vraag komt van de VSP. En voordat ik naar de VSP ga om de vraag kort toe te lichten, wil ik nog even aangeven dat de vraag binnen een minuut kort toegelicht kan worden. En als er een vervolgvraag is, dan kan die vervolgvraag binnen 30 seconden gesteld worden, zodat we ook weer vlot naar het antwoord kunnen. Ik ga naar de heer De Vries. Gaat uw gang.

De heer De Vries: Dank u wel, voorzitter. Ik zal proberen snel te spreken. De VSP heeft contact gehad met diverse bewoners van de wijk Crabbehof. De rattenplaag in Crabbehof is totaal niet onder controle. Dit ondanks dat de media anders berichtte. Elke avond en nacht krioelt het van de ratten in de straten. Naast overlast veroorzaakt het ook materiële schade en gevaar voor de volksgezondheid. HVC coördineert de rattenbestrijding in opdracht van de gemeente. HVC heeft telefonisch laten weten dat ze geen actie ondernemen, zolang er zwerfafval in de wijk ligt, omdat de ratten dan niet op de lokdozen afkomen. Dit betekent dat bewoners vastzitten in een vicieuze cirkel. De gemeente wijst naar HVC en HVC doet niets en de bewoners blijven met het probleem zitten. De VSP vindt dit onacceptabel. Het kan niet zo zijn dat bewoners de dupe zijn van falend beleid en dat een contractpartij als de HVC zich aan haar verplichtingen kan onttrekken. De VSP heeft de volgende vragen. Klopt het dat HVC geen actie onderneemt, ondanks meldingen van bewoners? En wat vindt het college daarvan? Is het college bereid meer te handhaven op zwerfafval als dit een voorwaarde is voor bestrijding?

Wat gaat het college concreet nog meer doen om de rattenplaag in Crabbehof aan te pakken? En als laatste vraag, op welke termijn kunnen bewoners verbetering verwachten? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga voor het antwoord, ik denk naar de heer Merx.

De heer Merx: Dank u wel, voorzitter. Het beeld dat de VSP hier schetst, wordt niet helemaal herkend. Het zal niet zeggen dat er geen rat meer rondloopt in Crabbehof of andere wijken. Het tegendeel is helaas waar. Maar dat het krioelt van de ratten en zo, gelukkig is dat al een heel stuk teruggedrongen. Ik verwijs ook maar naar een uitzending van RTV Dordrecht op 27 januari, waar twee inwoners van Crabbehof positief zijn gestemd over de manier waarop de gemeente het aanpakt. En ik hoef u ook niet te vertellen, met name u niet, dat we volgens mij onder leiding van de wijkmanager bezig zijn om een werkgroep voor de nog verdere aanpak van afval aan te pakken. En daar ben ik heel erg blij mee. Ook met de wijkambassadeurs. Ik heb een beetje moeite, moet ik in alle eerlijkheid zeggen, met de manier waarop dit geponeerd wordt, omdat u daarmee heel veel wijkambassadeurs en anderen die hard werken om de wijk leefbaar schoon en veilig te maken onrecht aandoet. Ik ben bij een bijeenkomst geweest met een aantal bewoners, die echt nog wel wat te wensen hebben, ook op dit gebied, en daar ook graag aan mee willen werken om dit probleem verder aan te pakken. Maar het gaat echt wel beter. Bijvoorbeeld de Troelstraweg is echt uit de top 10 verdwenen. Ik was wel verbaasd over uw vraag dat de HVC geen meldingen meer oppakt. Daar was ik erg verbaasd over. Ik heb dat ook meteen vanmiddag uitgezocht. Dat kan toch niet waar zijn? Het kan toch niet zo zijn dat we gaan wachten tot de wijk ... Dat je er van de straat kan eten. En dat kan inderdaad nog elke dag helaas. En daar maken de ratten ook gebruik van. Maar het kan toch niet zo zijn dat de HVC pas dingen gaat weer aanpakken als de stad en de straat helemaal schoon is. Zij zeggen, dat is ook niet zo. Als er een melding is, voldoende concreet, niet van, er loopt hier ergens een rat door de straat, maar bij huisnummer zoveel daar en daar hebben we rattenoverlast, dan onderneemt de HVC actie. Maar hij moet wel concreet zijn. En is het college bereid meer te handhaven op zwerfafval als dit de voorwaarde is? Nee, dat is niet nodig, want de HVC zegt ons, in ieder geval bezweert ons ook gewoon op de meldingen in te gaan. En wat gaat het college concreet nog meer doen met de rattenplaag, om verder aan te pakken? Daar hebben we een heel plan voor geschreven. Daar verwijs ik u naar. En wat ik zojuist ook verteld heb, wat we samen met bewoners nog verder willen gaan aanpakken. En op welke termijn kunnen bewoners verbeteringen verwachten? Als ik de uitzending van RTV Dordt en onze eigen cijfers erop moet geloven, dan is er al sprake van een verbetering. Zijn we er? Is het probleem opgelost? Is er geen rat meer te bekennen? Nee, dat nog niet. Maar we zijn echt wel op de goede weg, mede dankzij de inzet van vele wijkambassadeurs en anderen.

De voorzitter: Dank u wel voor de beantwoording.

De heer De Vries: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer De Vries.

De heer De Vries: Mag ik nog een paar kleine opmerkingen doen?

De voorzitter: Niet opmerking. Alleen als u nog een korte vervolgvraag heeft.

De heer De Vries: De meeste van deze dingen komen bij de wijkambassadeurs vandaan. Die constateren dat. Wat u zegt, dat is een beetje raar, vind ik.

De voorzitter: U heeft het nu aangegeven, maar dat blijft inderdaad bij een opmerking. Maar dank u wel.

De heer Merx: Mag ik daar heel kort op reageren, voorzitter?

De voorzitter: Als u daar nog een korte reactie op geeft.

De heer Merx: Als u van HVC mij kan aangeven wanneer u gebeld heeft of anderen van, we hebben hier last van een rat, op die en die locatie, en HVC geeft dit antwoord, wil ik het graag weten.

De voorzitter: Volgens mij kunt u dat samen met elkaar afstemmen dan.

De heer De Vries: Dat gaan we met elkaar afstemmen.

De voorzitter: Lijkt me goed. Dank u wel. Dan ga ik naar de volgende vraag. En de volgende vraag gaat over de busverbinding naar een aantal wijken. En die is ingediend door de VVD. En ik zie aan die kant ... De heer Kuhlmann gaat hem kort toelichten. Gaat uw gang.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Sinds een week hebben de wijken Stadspolders, Oudelandshoek en Dubbeldam geen directe busverbinding meer met station Dordrecht Centraal. En de Dordtse VVD maakt zich ernstig zorgen over de gevolgen daarvan voor de hardwerkende Dordtenaren en Dubbeldammers die de bus gebruiken om naar hun werk of naar hun opleiding te komen. En daarom de volgende vragen. Vindt de wethouder het een goede oplossing dat er tot half april de directe busverbinding tussen Stadspolders, Oudelandshoek en Dubbeldam naar het station Dordrecht is geschrapt? Realiseert de wethouder welke gevolgen dit heeft voor hardwerkende Dordtenaren en Dubbeldammers? Denkt de wethouder niet dat Qbuzz zich hiermee te makkelijk ervan af maakt. En tot slot, is er wel goed gekeken naar alternatieven, directe busroutes naar Dordrecht Centraal? Er zijn immers meerdere wegen die leiden naar het station. Is de wethouder bereid om zich daarvoor alsnog in te zetten?

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar wethouder Van der Linden denk ik voor het antwoord.

De heer Van der Linden: Zeker. Dank. Duidelijke vragen. Is dit een goede oplossing? Dit is niet een goede oplossing. Natuurlijk niet. Het is wel de enige oplossing die overbleef, na goed gekeken te hebben met elkaar welke opties er zouden zijn, want de werkzaamheden die plaatsvinden, moeten wel gebeuren. En dat is door iedereen ook wel onderkend.

Heeft natuurlijk veel gevolgen. Niet alleen voor hardwerkende mensen, maar ook voor mensen die helemaal niet meer werken, maar gewoon wel naar de stad willen. Dat zeg ik er wel even bij. En dat mag ook. En we hebben deze keus moeten maken, omdat we in de voorbereidingen van dit project een aantal analyses hebben gemaakt, waarbij zou blijken dat we tot een half uur vertraging zouden krijgen per busroute. En dat is niet te doen. Dan kun je het niet draaien. Daarom is hiervoor gekozen. Dat heeft Qbuzz niet in zijn eentje gedaan. Daar hebben we ook overleg over gehad met de concessieverlener,

met de provincie, want die moet daar toestemming voor geven. Dit is al met al de oplossing waarvan we dachten, dit moet het maar zijn. En veel mooier vonden we het ook niet. We zien nu wel dat de vertragingen, althans dat de files in dat stuk van de stad als gevolg van de werkzaamheden eigenlijk erg meevallen. Dat is ook weer een gevolg van veel communicatie, denk ik, en van mensen die dan toch andere routes weten te vinden of op een andere manier zijn gaan reizen of eerder of later. Dat is voor ons wel aanleiding om met Qbuzz te gaan kijken, kunnen we op een of andere manier, nu we dit zien gebeuren, toch op een andere manier weer de bus laten rijden? Daar zit wel een maar aan vast. Volgende week beginnen de werkzaamheden aan de Drechtunnel. Ook niet fijn. Maar moet ook. Zo is het. Dat gaat ook gevolg hebben in de stad. We gaan de komende week het overleg voeren om te kijken of het mogelijk is om toch eerder dan half april, 10 april weer een ietwat uitgebreidere misschien dienstverlening te laten rijden. Tot zover even.

De voorzitter: Dank u wel voor uw antwoord. Ik zie een vervolgvraag, in dertig seconden.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Heel fijn dat u zich wil inspannen om toch te kijken, lukt het om die bussen weer gewoon naar het station te laten rijden? Even voor de planning. Volgende week is dat een gesprek. Als er mogelijkheden zijn, zou dat dan binnen twee weken zo lukken?

De voorzitter: Gaat uw gang, wethouder.

De heer Van der Linden: Wie weet. Het zijn allemaal hardwerkende Dordtenaren die zich hiervoor inzetten. Maar even zonder gekheid, het is gewoon lastig. Dit is een lastig stuk stad om met die werkzaamheden toch een buslijn te laten rijden. We gaan ernaar kijken, maar we laten het ook even afhangen van de consequenties van de werkzaamheden aan de Drechtunnel. En ik denk dat we daar wel een oplossing voor gaan vinden, maar dat kan ik nu niet toezeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie ook nog een korte vervolgvraag van de heer Van Dam Timmers van het CDA.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Ook een toevoeging hierbij of eigenlijk wel een vraag. Juist omdat bij die Drechtunnel er werkzaamheden zijn, zal het aantal reizigers wat met de bus bijvoorbeeld uit Rotterdam kan, wat naar het Leerpark gaat of naar het Albert Schweitzer ziekenhuis toenemen. Dat maakt de noodzaak voor een directe busverbinding, om ook een goed alternatief te hebben voor de auto, misschien juist op dit moment groter. Ik hoop dat dat perspectief ook meegenomen kan worden.

De heer Van der Linden: Dat perspectief nemen we mee, want daarvoor heb je natuurlijk ov in je stad. En dat is voor iedereen duidelijk. Maar het moet wel kunnen rijden. Want als je geen routes kan rijden, kun je geen planningen maken, enzovoorts. Dat is het gegeven.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar de volgende vraag. En dat is een vraag over parkeren in de Vogelbuurt. Een vraag die komt van GroenLinks. En de heer Burakçin kan hem kort toelichten. Gaat uw gang.

De heer Burakçin: Voorzitter, dank u wel. Mijn vraag gaat inderdaad over de hoge parkeerdruk, waar veel bewoners in delen van de Vogelbuurt last van hebben. En dit komt door straten die opengebroken zijn voor werkzaamheden, waardoor veel parkeerplekken tijdelijk verdwenen zijn. En daarnaast is een deel van de wijk onlangs betaald parkeren geworden, wat het probleem alleen maar erger maakt. Het waterbedeffect komt erbij kijken. In de Roerdompstraat zijn bijvoorbeeld al dertig parkeerplaatsen tijdelijk weg. En ook in de Havikstraat zijn aardig wat parkeerplekken weg. Vooral 's avonds in en het weekend zijn er bijna geen plekken meer, waardoor mensen hun auto noodgedwongen fout parkeren. En daarom ook, voorzitter, de volgende vragen. Herkent het college dit probleem in de Vogelbuurt? Heeft het college de bewoners voldoende geïnformeerd over de werkzaamheden en de daarmee samenhangende vermindering van parkeerplaatsen? En in hoeverre vindt het college het wenselijk of noodzakelijk alsnog tijdelijk alternatieve parkeermogelijkheden in de omgeving te realiseren? Dat waren ze.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mij weer een vraag voor de heer Van der Linden. Gaat uw gang.

De heer Van der Linden: Dat klopt. Dank. In de buurt is inderdaad sinds anderhalve maand betaald parkeren. Dit stukje van de wijk ... We hadden de wijk in vier kwarten ongeveer verdeeld, die konden aangeven hoe het zat. In drie van de vier kwarten was duidelijk, hoe klein ook, wel een meerderheid. In dit stuk niet. Daar is het niet ingevoerd. Je ziet natuurlijk altijd een beetje overloop. En dat is gewoon een gevolg ook van de procedure die we met elkaar hebben afgesproken. Het klopt dat we hier veel werkzaamheden hebben, die ook moeten gebeuren. De Roerdompstraat ligt nu open. En die is gelukkig wel ... Binnen een aantal dagen worden de werkzaamheden daar afgerond. Dat scheelt een boel. Maar daarna gaan we nog de volgende blokjes pakken. Het worden wel steeds kortere blokjes. Dat gaat iets schelen. Maar we herkennen natuurlijk wel dat de parkeerdruk, die toch al groot is, daardoor zeker niet minder wordt. We hebben inderdaad de wijk natuurlijk, zoals we altijd doen als we dit soort grote ingrepen doen in de ruimte, geïnformeerd met een brief, met een inwonersbijeenkomst. Ook een app hebben we in bedrijf. Daar wordt niet ontstellend veel geklaagd over de parkeerdruk. Die is er natuurlijk wel. Maar de bewoners zijn geïnformeerd. Is het wenselijk of noodzakelijk alsnog tijdelijke alternatieve parkeermogelijkheden in de omgeving te realiseren? Dat is best een lastige. In die straatjes gaat het niet lukken. Aan het Halmaheiraplein is wel ruimte. Ik snap ook als je een bus hebt met spullen voor je werk, enzovoorts, ga je hem daar misschien niet makkelijk neerzetten. Er is wel ruimte, maar niet voor iedereen. Dat snap ik ook. Tot zover even. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. U heeft nog een korte vervolgvraag?

De heer Burakçin: Ja, een vervolgvraag, voorzitter.

De voorzitter: Kort graag.

De heer Burakçin: Er gaan meerdere straten nog opengebroken worden. Dat hoor ik ook van de wethouder. En er is geen alternatief om ergens anders te laten parkeren. Maar dat betekent wel dat veel bewoners noodgedwongen fout gaan parkeren. Welke oplossing heeft de wethouder daarvoor dan.

De voorzitter: Ga uw gang, mijnheer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Er is wel wat ruimte nog aan de rand en dan op het Halmaheiraplein. En ik snap ook dat dat het Halmaheiraplein niet voor iedereen een optie is. We kijken ook goed wat voor reacties we krijgen op de app en in de contacten die er natuurlijk zijn in de buurt. We hebben nu een beetje een heel drukke week, omdat Roerdompstraat en Havenstraat tegelijkertijd openliggen. Roerdomp is bijna klaar. Of is bijna klaar? Binnen een week wordt het afgerond. Dan hoop ik dat het zich iets meer settelt. Een alternatief heb ik nu niet.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar de laatste vraag. En die komt van Gewoon Dordt. En die gaat over de bezuinigingen. En mevrouw Koene gaat hem, denk ik, toelichten.

Mevrouw Koene: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we hebben een lijst gekregen en de ambtelijke inventarisatie met waar we uit kunnen kiezen om 19 miljoen te bezuinigen. Daar hebben we 2 vragen over. De eerste is, waarom is er niet gekozen om, naast de versie die we als raad hebben gekregen, een versie te maken in duidelijke taal? En de tweede vraag is, er worden veel opties gegeven om uit te kiezen, maar dat lijkt vooral kruimelwerk. Een beetje hier en daar een stukje af. Is het niet mogelijk om alsnog kritisch te kijken hoe we kunnen bezuinigen op grote structurele uitgaven en dit eigenlijk ter voorbereiding op de consultatie volgende week, en het liefst daarvoor al, aan ons presenteren?

De voorzitter: Bij afwezigheid van de heer Van der Kruijff gaat die vraag ook naar de heer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Dat is helemaal correct. Volgende week af? Dat gaan we niet doen, denk ik. Maar dank voor de vraag. De ambtelijke inventarisatie ... En het klopt wat u zegt, het is een inventarisatie. Ik zie hier en daar op sociale media verschijnen alsof het voorstellen zijn. Dat is natuurlijk niet zo. Dat weten we allemaal. Het zijn inventarisaties. Dat hebben we ook afgesproken met u als raad, omdat we iets te kiezen willen hebben. Daarom staat er ook een hoger bedrag dan wat we uiteindelijk gaan zoeken. We inventariseren dingen. Vinden we dat fijn? Er zitten echt voorstellen bij waar ik nu al buikpijn van heb als het voorstellen gaan worden, maar nu zijn het inventarisaties. Ik zeg het maar even vier keer. Weet je wat vijf keer, inventarisaties, geen voorstellen. Nogmaals, geen voorstellen.

De inventarisaties zijn gericht op consultatie van de gemeenteraad en van een aantal mensen. Dat hebben we de kenners van Dordt genoemd. En u gaat nu zeggen, er zijn ook mensen, kenners van Dordt die niet per se dit soort complexe taal lezen. Maar dit is hoe we het hebben opgeleverd. Dat is ook hoe het is afgesproken. De primaire doelgroep is denk ik ook hoe u als raad hiermee wil omgaan. Tweede vraag, klein bier zou ik het echt niet willen noemen. Er zitten natuurlijk een heleboel dingen in die echt wel klein zijn. Kleine maatregelen met wat minder effect. Maar ook een aantal hele grote brokken, bijvoorbeeld 11 miljoen sociaal domein. Ik vind het een fors bedrag, wat optelt door een aantal kleine maatregelen inderdaad. En ik denk dat we de komende maanden echt wel tijd hebben om als u, zoals u zegt, eigenlijk ook andere voorstellen te willen doen of andere mogelijkheden te willen meenemen, om daar nog de goede discussies over te kunnen voeren. Op dit moment moet dit het zijn, denk ik. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Koene nog.

Mevrouw Koene: Voorzitter, jammer dat ik eigenlijk geen antwoord krijg. Want op de site van Dordrecht staat voor de bewoners wat er gebeurt. En daar staat een link naar de ambtelijke inventarisatie. En dat had echt anders gekund. Mijn oproep is toch om alsnog te kijken of er voor de inwoners op een duidelijke manier verwoord kan worden wat de bedoeling is. En geen document van 38 pagina's. En voor wat betreft het andere, de grote structurele uitgaven, daar komen we dan volgende week wel over te spreken.

De voorzitter: Dank u wel. En uw oproep is ook duidelijk. Dit waren de vragen voor het vragenhalfuurtje. Ik wens u allen een goede vergader avond.

3. Kennis nemen van het Vervolg plan van aanpak Kromhout-Kasperspad - Raadsvoorstel

Voorzitter: De heer Struijk
Raadsgriffier: De heer Boogaard
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Dhr. Ayverdi (DENK)
Dhr. Damen (Partij van de Arbeid)
Dhr. Gorter (Op Ons Eiland)
Dhr. Den Hartog (GroenLinks)
Dhr. De Heer (ChristenUnie/SGP)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Mevr. Kamphuis (SP)
Dhr. Klerk (CDA)
Mevr. Kruger (GroenLinks)
Mevr. Lammens-Oostdijk (VVD)
Dhr. Van der Net (VVD)
Mevr. Pichel (Forum voor Democratie)
Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)
Mevr. Striebeck (VSP)
Dhr. Wringer (Beter voor Dordt)

Portefeuillehouder: wethouder M. Merx

Ambtelijke ondersteuning: dhr. Van Diejen

De voorzitter: Beste mensen, hartelijk welkom. We zijn hier bijeen voor een oordeelsvormende vergadering over het vervolg plan van aanpak het gebied Kromhout - Kasperspad. Ik kijk heel snel rond. En volgens mij hebben we een quorum, ruimschoots. Dat is in ieder geval voldoende. Welkom heb ik geheten, en nu even speciaal bij naam, naast mij wethouder Merx. Ik had graag wethouder Van der Kruijff hier ook gehad, maar die heeft nog belangrijker zaken te doen. Ik zie van de ambtelijke ondersteuning de heer Niels van Diejen. En ik heet uiteraard welkom de raads- en commissieleden en het publiek op de tribune. En mogelijk ook nog de pers. En uiteraard ook degenen die thuis

met ons meekijken en meeleven. Voor het verslag is het altijd nodig even een voorstelrondje te doen. Dat gaan we nu ook doen. En ik ga rechtsom. Jij mag beginnen, André.

De heer Boogaard: André Boogaard, commissiegriffier.

De heer Ayverdi: Emin Ayverdi, DENK Dordrecht.

Mevrouw Kamphuis: Meta Kamphuis SP Dordrecht.

De heer Gorter: Wouter Gorter, Op Ons Eiland.

De heer Klerk: Albert Klerk, CDA.

Mevrouw Striebeck: Bernadette Striebeck, VSP.

De heer Damen: Leo Damen, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Jeanine Lammens, Dordtse VVD.

De heer Van der Net: John van der Net, Dordtse VVD.

De heer Wringer: Jan-Willem Wringer, Beter voor Dordt.

De heer De Heer: Robert de Heer, ChristenUnie/SGP.

De heer Stam: Marco Stam, Fractie van Waardhuizen.

Mevrouw Pichel: Ruby Pichel, Forum voor Democratie.

De heer Roggekamp: Erik-Jan Roggekamp, Gewoon Dordt.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Kruger: Kitty Kruger, GroenLinks Dordrecht.

De heer Den Hartog: Paul den Hartog, GroenLinks Dordrecht.

De heer Van Diejen: Niels van Diejen, ambtelijke ondersteuning.

De heer Merx: En Marc Merx, wethouder.

De voorzitter: En mijn naam is Leen Struijk. En ik mag vanavond deze commissie voorzitten. Waarom zijn wij hier bij elkaar? Het college heeft de afgelopen vier jaar uitvoering gegeven aan het plan van aanpak Leefbaarheid Kromhout - Kasperspad. Die aanpak is geëvalueerd en het college doet voorstellen voor het vervolg. Op 21 januari, u kunt het zich vast nog herinneren, hebben we een beeldvormende vergadering gehad. En toen hebben we het raadsvoorstel besproken met de inspecteurs en ook een presentatie gezien van het onderzoeksbureau Het Onderzoekshuis. Vanavond gaan we het politieke debat voeren, dat mocht toen niet, over het raadsvoorstel aan de hand van

een viertal door u aangeleverde politieke vragen. Voor alle zekerheid lees ik ze even voor. De eerste vraag is, hebben we voldoende vertrouwen dat als de situatie weer teruggaat naar normaal dat het leefbaar blijft in de wijk? De tweede vraag, hoe oordeelt de commissie over de participatie en betrokkenheid van de bewoners bij de voortgang van het plan van aanpak? De derde vraag, en er is een beetje overlap, worden de bewoners van het Leger des Heils voldoende betrokken bij de ontwikkeling van het nieuwe plan van aanpak? En als vierde, krijgt het Leger des Heils voldoende aandacht in het plan van aanpak? Over deze vier vragen gaan we het hebben. En ik kijk even rond of er fracties zijn die hierover het woord willen voeren. Volgens mij steekt iedereen zijn handje op. En dan kan ik gewoon kiezen. Laat maar eens helemaal links beginnen. Dat vind je vast wel fijn als rechts persoon, of niet? Mag ook in het midden. U gunt de eer. Dan gaan we mijnheer Van der Net de eer gunnen. Helemaal goed.

De heer Van der Net: Dit is een eer. Voorzitter, leefbaarheid en veiligheid is de kerntaak van de overheid. En de Dordtse VVD wil gewoon dat de buurt leefbaar en veilig blijft en nog eigenlijk beter wordt. We gaan ervan uit dat het Leger des Heils daar wel voorlopig blijft, maar verslaafden of ggz-patiënten horen eigenlijk niet bij het Leger des Heils. En het is jammer dat de wethouder zorg er niet is, want ik vraag me af wat de gemeente kan doen om ervoor te zorgen dat de ggz-patiënten eerder worden geholpen door de hulpverlening en eerder ook weg zijn bij het Leger des Heils? Dat geeft de buurt namelijk ook al rust. Ik wil hem ook nog eventjes wat algemener maken. Want verwarde personen levert op dit moment in heel Nederland een groot probleem op. En we roepen dan ook de Rijksoverheid op om daar wat aan te gaan doen. Ook het Leger des Heils geeft zelf aan dat de mogelijkheden om mensen inderdaad aan te spreken en daar wat mee te doen gewoon veel te beperkt zijn op dit moment. Ook vinden wij als Dordtse VVD, waarom zijn er geen mogelijkheden om mensen in de Domus of om de Merwedehuisjes te plaatsen. Nogmaals, de wethouder is er helaas niet, maar daar willen we wel een keer ook wat mee doen richting de wethouder zorg.

Mevrouw Kamphuis: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel. Ik wil via de voorzitter vragen aan mijnheer Van der Net, hoe had u dat gezien? Want het is best wel een klein terrein. En het staat er nou al best wel vol met containers waar de mensen wonen.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net. Mevrouw Kamphuis, korte toelichting, ik denk dat het over die huisjes gaat?

Mevrouw Kamphuis: Ja, over de huisjes.

De heer Van der Net: Daar kan ik, voorzitter, ook wel een antwoord op geven. Toen deze huisjes daar neer zijn gezet, heeft de regio aangegeven dat ook te doen. Tot op heden falen de regio en onze buurgemeenten op dit punt. Vinden wij ook nog steeds zeer ernstig, omdat dat al een stuk van het probleem zal oplossen. We vinden wat er nu wordt gesteld in het plan van aanpak, om daar even ook op terug te komen, het wordt teruggebracht in de reguliere lijn. Wij hebben daar een beetje moeilijkheden mee, want aan de andere kant zien we gewoon dat er op dit moment twee gebiedsmanagers

daarop zitten. Dat is duidelijk niet de reguliere lijn. En dat vinden we een goede zaak ook. We vinden gewoon dat de visie die wordt ontwikkeld op dit moment, samen met de bewoners moet worden opgesteld. En dat er uiteindelijk een plan van aanpak moet komen, waar ook de bewoners achterstaan. Of daar wel of geen geld bij moet, dat is op dit moment voor ons nog niet het belangrijkste. Maar we vinden dat de mensen betrokken moeten worden. We vinden gewoon ook nog dat er iets te veel onduidelijkheid is over nog een tweetal zaken, voorzitter, dan ga ik afronden. Er schijnt een aanpak te zijn van de ernstige overlastgevers, die ook in de buurt Kromhout - Kasperspad waren, maar daarna weer verdreven zijn. En wij willen toch ook wel nu zo langzamerhand eens een keer horen hoe dat zit met de gebruikersruimte wat wij hebben geïnitieerd. En dat zal dan toch ook een deel van het probleem voor de buurt misschien kunnen oplossen. Dat was hem, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Net.

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De voorzitter: Ik hoor daar mevrouw Kruger. Dan bij deze bent u de woordvoerder van GroenLinks vanavond. Ik had het ook wel verwacht.

Mevrouw Kruger: Ja? Dank u wel.

De voorzitter: Maar er zitten er twee.

Mevrouw Kruger: Dat is mijn secondant. Die kan af en toe hele goede dingen influisteren.

De voorzitter: Als hij zijn mond maar houdt.

Mevrouw Kruger: Die fluistert mij dan goede dingen in.

De voorzitter: Goed zo.

Mevrouw Kruger: Ik wil even aan de heer Van der Net vragen, omdat aan de ene kant zegt de heer Van der Net, de verslaafden en andere mensen met een psychische stoornis horen niet bij de opvang. Tegelijkertijd pleit hij voor een gebruikersruimte, wat betekent dat als er een gebruikersruimte is dat er verslaafden zouden zijn. Daar raak ik even de weg een beetje kwijt. Terwijl ik ben niet tegen een gebruikersruimte overigens, maar wel die combinatie hoe die nu hier wordt neergelegd.

De voorzitter: Ik wil wel proberen te voorkomen dat we het de hele avond over de gebruikersruimte gaan hebben. Maar u mag kort reageren, mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Natuurlijk. Kijk, dat er verslaafden in de opvang zitten, is geen geheim. Dat geeft het Leger des Heils ook toe. En dat daar ook wel wordt gedoogd dat er middelen worden gebruikt. Een gebruikersruimte is eigenlijk een betere voorziening om in ieder geval de mensen die dan daar verblijven, die daar eigenlijk niet thuishoren, maar daar wel tijdelijk blijven, want dat is nu eenmaal een crisisopvang, om dan toch in alle rust hun middelen te gebruiken. Maar wij vinden als Dordtse VVD wel dat die mensen

eigenlijk daar niet thuishoren en dat er in ieder geval een zorgoplossing moet komen voor dit soort mensen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat dat voldoende is. Vroeger was het nooit mooier dan na een VVD'er een Partij van de Arbeid aan het woord te laten. Mijnheer Damen, aan u ... Had u nog een vraag, mijnheer Stam. Mijnheer Damen, even geduld. Kunt u nog even nadenken. Mijnheer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Ik heb de vraag aan mijnheer Van der Net. Als je kijkt naar die gebruikersruimte, dat is maar net hoe je hem definieert. Want wat wij terughoren vanuit de buurt is dat er gewoon volop gebruikt en gehandeld wordt in Kromhout zelf, ook op het oude Yulius terrein, waar gewoon dingen gebeuren. Dan hoor ik u zeggen, we moeten een visie ontwikkelen, samen met de bewoners. Dat is een mooi punt. Maar we zijn daar nu al, pak hem beet, zeven, acht jaar mee bezig om te kijken, hoe kunnen we het probleem aanpakken? Bent u ook niet van mening dat het misschien niet meer de juiste plek is, ondanks alle inzet en pogingen om het Leger des Heils midden in het centrum te huisvesten?

De voorzitter: Heel kort, mijnheer Van der Net, want we gaan een beetje ...

De heer Van der Net: Voorzitter, vooralsnog ook is het feit dat het Leger des Heils daar is, dat is voor ons op dit moment gewoon ook een feit. Mochten er discussies komen over waar dan wel, dan krijgt de heer Stam dan terug van, waar dan wel? Maar voorlopig is er een contract subsidieverlening en krijgen we het Leger des Heils daar niet weg.

De voorzitter: En we gaan daar vanavond ook niet een besluit over nemen. Mijnheer Damen.

De heer Damen: Dank u, voorzitter. Sinds de start van de gebiedsaanpak is er wel wat bereikt. Laten we dat vooropstellen. Het heeft geleid tot daling van overlast. De overlast is niet weg, maar wel gedaald. Tegelijkertijd is het aantal meldingen bij de politie van overlast toegenomen. Dit laat zich op het eerste gezicht moeilijk combineren. Maar het kan zijn dat bewoners vaker zijn gaan melden, juist omdat ze hopen dat dat effect heeft. Wij denken dat de aandachtsregisseur goed werk heeft geleverd. Dat de aanpak, zoals die voorgesteld is, ook behoorlijk werk heeft geleverd. Maar we zijn er nog lang niet. We vinden in ieder geval dat er op dit moment geen reden is om terug te gaan naar de reguliere lijn. We denken dat we de huidige aanpak voorlopig moeten voortzetten. En waarom dan wel? Er is een structurele aanwezigheid van kwetsbare en overlastgevendende groepen in de wijk. Voor een deel afkomstig van het Leger des Heils. Daar ontbreekt, we worden erop gewezen ook in het onderzoeksrapport, een uitstroom naar passende zorg. Die is gewoon onvoldoende beschikbaar. De Skaeve Huse zitten vol. Het is al door de vorige spreker aangeremd. Daar zou je ook moeten kijken naar uitbreiding. Als de regiogemeenten hun verantwoordelijkheid niet nemen, misschien moeten we daar zelf opnieuw naar kijken. De doorstroom vanuit het Leger des Heils naar reguliere woningen begeleidt met passende zorg, die is ook onvoldoende. Er ontbreekt nog een langetermijnvisie. Investerings in het gebied die door de buurt gewenst worden, zoals het opknappen van de Sint Jorisweg, hebben nog niet plaatsgevonden. En een deel van de verbeteringen lijken ook af te hangen van de vaststelling van de Omgevingsvisie. Dat duurt allemaal lang. De buurt vraagt nadrukkelijk om een structurele ingreep. We

kunnen niet zonder meer overlastgevende groepen volledig verwijderen. Maar we kunnen wel kijken op welke stukjes dat wel kan. En ondertussen denken wij dat het zaak is om met de gebiedsaanpak die tot nu toe gold in het gebied, dat je daarmee door moet gaan, omdat je druk op de ketel moet houden om de overlast zoveel mogelijk te beperken.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Damen. Dan ga ik naar mijnheer De Heer, die een vraag wil stellen, en ik denk mijnheer Wringer ook, maar die mag dan daarna. Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, ik had geen vraag, maar ik denk, ik steek mijn hand op voor de inbreng.

De voorzitter: Een brutaal mensen de halve wereld. Vooruit, voor deze keer. Dan ga ik daarna naar mevrouw Striebeck. Of had u een vraag, mijnheer Wringer? U had dezelfde vraag. U was niet brutaal genoeg.

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Er is de afgelopen jaren geïnvesteerd in het gebied Kromhout - Kasperspad, met wisselende resultaten. En we staan nu aan de vooravond van de laatste fase van die investering. Van deze fase in ieder geval. En des te belangrijker dat we nu de juiste keuzes maken om een zo groot mogelijk rendement voor de bewoners van de wijk te creëren. Even een politieke vraag, om ze gelijk beet te pakken. De eerste vraag, hebben we voldoende vertrouwen dat als de situatie weer teruggaat naar normaal dat het leefbaar blijft in de wijk? We zijn helemaal nog niet zo optimistisch op dit moment dat de wijk weer teruggaat naar normaal.

En sowieso, wat is normaal in dit geval? Maar het komt ook, omdat de wijk ons duidelijk teruggeeft dat de inzet tot nu toe op heel wat onderdelen niet heel zinvol is geweest. We zijn er niet op gerust dat de aandachtsregisseur bijvoorbeeld in dit plan komt te vervallen, waardoor we mogelijk toch die grip op die positieve ontwikkeling, die deels gaande is, kwijtraken. De vraag ook aan de wethouder is, hoe kan de wethouder ons met dit plan van aanpak geruststellen dat dit niet het geval zal zijn? Tweede vraag, hoe oordeelt de commissie over de participatie? De bewoners gaven in de vorige commissievergadering en andere contacten heel duidelijk mee dat die participatie en betrokkenheid ondermaats is geweest op onderdelen. Er werden soms besluiten genomen waar bewoners totaal niet op zaten te wachten en verstoeld van stonden, zoals bijvoorbeeld de SUS-wachten. Ook een vraag aan de wethouder, hoe voorkomt nu dit plan dat bewoners dit keer een andere ervaring zullen hebben qua inspraak en participatie? En ik weet dat we vanavond in een andere zaal ook over participatie spreken. En het is een veel gedragen mening dat dat beter moet. En zeker ook de komende maanden op dit plan zou ik daarvoor willen pleiten. Dan vraag drie en vier, die over het Leger des Heils gaan. Eigenlijk op beide vragen zou ik willen zeggen, dat komt nu niet voldoende echt naar voren in dit plan. Er wordt maar heel minimaal over gesproken. Maar tegelijkertijd reken we er wel op dat de gemeente het Leger des Heils als stakeholder nauw betreft in de uitvoering, zodat het ook werkbaar wordt. Niet alleen voor omwonenden, maar ook voor het Leger des Heils. En tot slot, voorzitter, nog twee vragen die ik aan de wethouder mee zou willen geven. Dat OCD-onderzoek wat komt te vervallen, terwijl dat toch voor ons een thermometer is de afgelopen tijd die komt te vervallen, zou die niet toch kunnen blijven bestaan, zodat we toch om de zoveel tijd de

temperatuur van het water kunnen peilen? En trouwens ook wel bijzonder onhandig dat we nu oordeelsvormend spreken over dit plan en de cijfers van het OCD-onderzoek, de resultaten daarvan over 2024, pas in maart met ons kunnen worden gedeeld. Op 11 maart, eerstvolgende raadsvergadering, gaat dit misschien wel ter besluitvorming naar de raad. Dan hebben we het mogelijk net nog niet gezien. Waar dat mogelijk is, heel graag voor die datum ook het OCD-onderzoek en de cijfers van 2024 naar de raad. Tot slot, er wordt heel minimaal, maar het wordt genoemd, gesproken over een vijf- tot tienjarige Toekomstvisie, waar ook omwonenden toch wel echt behoefte aan hebben. En wij ook als fractie. Daar wordt over gesproken, maar hoe kunnen we dat nu echt begrijpen? Hoe wordt daaraan gewerkt de komende tijd? En hoe worden wij als raad hierin betrokken, de komende periode? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Heer. Ik heb u gezien, mevrouw Kruger. Ik ga eerst twee anderen en dan bent u aan de beurt. Mevrouw Striebeck.

Mevrouw Striebeck: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, de VSP pleit voor een voortzetting van het plan van aanpak, ondanks dat de bewoners dit als onvoldoende ervaren. De bewoners van het Kromhout en Kasperspad kampen al veel te lang met ernstige problematiek en verdienen veel beter. Het Leger de Heils verricht waardevol werk voor dak- en thuislozen, maar de complexiteit van de situatie overstijgt hun capaciteiten. Het is cruciaal dat we deze complexiteit niet negeren.

Daarom adviseren wij het college om het voorstel voor differentiatie van opvanglocaties, opgesteld door buurtbewoners, te omarmen. Dit voorstel biedt concrete handvaten voor het omgaan met multiproblematiek.

De heer Van der Net: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Striebeck, interruptie van mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Ik ken natuurlijk het stuk van de buurt. Maar politiek gezien komt dan de vraag terug ook naar mevrouw Striebeck, voorzitter, leuk differentiatie, maar waar gaan we dan inderdaad die mensen die al overlast veroorzaken plaatsen in Dordrecht?

De voorzitter: Als u een heel kort antwoord heeft, dan mag u dat geven.

Mevrouw Striebeck: Natuurlijk, voorzitter. Dank u. Deze overlastgevende mensen worden in ieder geval niet in het centrum geplaatst.

De heer Van der Net: Dat is geen antwoord, voorzitter. Mevrouw Striebeck geeft aan, we moeten gaan differentiëren. Ik vraag gewoon heel simpel, prima, waar had u gedacht in Dordrecht dan deze mensen te kunnen plaatsen?

De voorzitter: Kunt u het concreter maken, mevrouw Striebeck? En u mag ook nee zeggen.

Mevrouw Striebeck: Nee, op dit moment niet.

De voorzitter: Gaat u verder.

Mevrouw Striebeck: Dit voorstel biedt concrete handvaten voor het omgaan met multiproblematiek. Het is voor de VSP onaanvaardbaar om te beweren dat dit niet haalbaar is. Het Leger des Heils heeft een monopolypositie en de gemeente moet, wat ons betreft, strengere eisen stellen aan de subsidieverstreking. Ze zeggen niet voor niets wie betaalt, bepaalt. College, neem hierin je verantwoordelijkheid. Als het Leger des Heils niet in staat is om deze uitdagingen aan te pakken, moeten zij dat duidelijk communiceren. De VSP steunt de bewoners van het Kromhout - Kasperspad en omgeving al jaren en vindt het onacceptabel dat zij zo lang in een onprettige en onveilige situatie moeten leven. De tijd van pappen en nathouden is wat ons betreft voorbij.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer Wringer, Beter voor Dordt.

De heer Wringer: Dank, voorzitter Beter voor Dordt was, net zoals volgens mij zes andere partijen, elf raadsleden, vorige week aanwezig bij een vergadering van de Beheergroep op de Vrieseweg. Ik denk dat we daar allemaal heel veel informatie hebben opgehaald. Dat was een goede vergadering, waar wel duidelijk is geworden dat er gezocht moet worden naar een langetermijnoplossing en niet blijven hangen in het bestrijden van overlast die elke dag weer terugkomt.

Ook is duidelijk dat groepen met verschillende zorgbehoeften moeten worden gescheiden, zoals voorgesteld door verschillende belanghebbende verenigingen. En daarnaast wil Beter voor Dordt dat de opvanglocatie drastisch wordt verkleind in de toekomst. We hebben begrepen dat de intake van nieuwe cliënten gaat verhuizen, dat vinden we een goed idee, naar een andere locatie. En Beter voor Dordt gaat er dan vanuit dat de verschillende zorgbehoeften goed in kaart worden gebracht en wordt verwezen naar de juiste instanties. Bijvoorbeeld het Leger des Heils, De Hoop of een andere instelling. Een van de grootste pijnpunten is de doorstroming, het is al eerder genoemd, die hapert. Beter voor Dordt wil zien dat omliggende Drechtsteden hun verantwoordelijkheid nemen en meer cliënten gaan opvangen en begeleiden. Het kan niet zo zijn dat Dordrecht als centrumgemeente en als eerste opvanglocatie de totale zorg op zich neemt voor alle cliënten. Kan de wethouder toezeggen om samen met de bewoners beslissingen te nemen over het gereserveerde bedrag wat nog openstaat? Bewoners kunnen namelijk het best bepalen wat werkt voor de wijk en wat niet. Wensen die uit de vergadering voorbij zijn gekomen, zijn meer groen, meer verlichting en inderdaad het jaarlijks onderzoek behouden, zodat je kan monitoren of de wijk beter wordt of niet. Ook aanpak van verpauperde panden zou meegenomen moeten worden. Niet alleen het aantal cliënten van het Leger des Heils geeft overlast, maar we hebben ook begrepen dat arbeidsmigranten die op kamers wonen in de buurt ... Een vraag, hoeveel kamerverhuurvergunningen zijn er per straat afgegeven en wordt hierop gehandhaafd? Afgelopen vrijdag werd bekend, stond in het nieuws, dat ongeveer 60 procent van de daklozen arbeidsmigranten zijn in Nederland, die na het verlies van hun baan ook gelijk dakloos zijn. Hoe zit dat in Dordrecht? In de gemeente Amsterdam en Eindhoven is er een succesvol project om arbeidsmigranten zo snel mogelijk weer aan het werk te krijgen of om te helpen bij terugkeer naar het land van herkomst. Gaat de wethouder dit beleid ook inzetten in Dordrecht? En dat was mijn bijdrage, voorzitter.

De voorzitter: Ik dank u hartelijk voor uw bijdrage. Ik ga naar mevrouw Kruger van GroenLinks en daarna naar mijnheer Klerk.

Mevrouw Kruger: Dank u wel, voorzitter. Ik had net de woordvoering van ChristenUnie/SGP en ik dacht, volgens mij heeft hij bij mij gespiekt of ik heb bij hem gespiekt, dat kan ook, maar er zit een overlap in.

De voorzitter: Dan mag u dat gewoon weglaten en zeggen, ik ...

Mevrouw Kruger: Nee hoor, ik ga het nog even benadrukken, want ik vond het echt ... Het zijn ijzersterke argumenten. In de eerste plaats wil ik ook eventjes nog ... En dat is ook een beetje onze waarden en normen van GroenLinks over eerlijkheid, duurzaam en menselijkheid vooral. Ik vind het altijd heel lastig om het erover te hebben dat verslaafde psychiatrische patiënten die horen ergens niet. Die horen niet in een wijk. Die horen niet in dit. Die horen niet in dat. Je kan het ook omdraaien. Een binnenstad, een bepaalde wijk waar mensen gezinnen hebben en zo, kunnen die wel de juiste zorg bieden voor deze mensen? Is die plek niet te prikkelbaar om daar te verblijven? Dan draai je het om. En dan is het niet zo, zoals deze mensen vaak ook gewoon overal maar uitgebondjurd worden, ze horen hier niet. Dat even voorop. Dan wil ik, net als ook de ChristenUnie/SGP gesteld heeft, die punten even langslopen.

Hebben we voldoende vertrouwen naar normaal teruggaan in de wijk? Wij hadden hetzelfde van, wat is normaal? Een binnenstad met genoemde problematiek kun je niet vergelijken met een wijk in het groen, wel mogelijk met wijken als De Staart, Crabbehof een Wielwijk. En er is door veel partijen aangegeven dat er een correlatie is tussen het Leger des Heils en de overlast die er is. Wat voor oplossing zouden we daar dan voor kunnen vinden? En mogelijk is die te vinden in de richting van het voorstel differentiatie opvanglocaties. Kom ik zo nog wel eventjes op terug. Maar zolang er onvoldoende mogelijkheden zijn voor extra opvang met de juiste zorg voor ernstig zieken, noem ik ze maar, zolang er weinig tot geen doorstroom is naar meer zelfstandig wonen, zal de aandacht moeten blijven op de wijk. En dan niet alleen op de problemen vanuit het Leger des Heils, maar ook op de panden met arbeidsmigranten en andere invullingen van het gebied. De totale verloederings van panden en omgeving, is ook door het Leger des Heils verschillende keren al aangegeven, door meer groen in de wijk en ook beter onderhoud daarvan ... En de aanpak van het afval zal de nodige blijvende aandacht moeten krijgen. En derhalve is er dan ook een sterke wijkmanager nodig voor een langere periode om de problemen te signaleren, in kaart te brengen en op tijd op te acteren. Hoe oordeelt de commissie over de participatie en betrokkenheid? Dat is ook al eerder gezegd, bewoners geven aan veel meer betrokken te willen zijn. Ze geven bijvoorbeeld aan, en dan komt de dubbeling, de werking van SUS-wachten tot 0 of minimaal heeft bijgedragen. En dan zien we toch weer tot onze verbazing, maar misschien lees ik het verkeerd, in de begroting van 2025 weer 25.000 euro uitgetrokken voor SUS-wachten in de zomerperiode. Ik denk dat daar nog eens een stevig robbertje over gevochten moet worden, over wat goed en niet goed is. Dan eigenlijk een antwoord op, worden ze voldoende betrokken, de bewoners, bij de ontwikkeling van het nieuwe plan? Die krijg ik nog niet, die indruk. Vandaar dat ik ook het fijn vind dat ze zelf nu met een gedegen plan komen. Dat zou een voorstel ook vanuit de gemeente hebben kunnen zijn, met alle voors en tegens en overwegingen. Ik vind het de moeite waard om die zeker te betrekken bij de verdere ontwikkeling. En dan, krijgt het Leger des Heils voldoende aandacht in het

plan van aanpak? Ik denk dat er meer benadrukt moet worden dat de overleggen tussen de bewoners, het Leger des Heils, Trivire, politie en de ggz moeten blijven bestaan. Dat geven de bewoners zelf ook aan. En er moeten goede persoonsgebonden aanpak een doorstart krijgen. En dan zal het Leger zeker meer de aandacht krijgen dan dat ze nu krijgen. De vraag is alleen of het Leger hun visie, bijvoorbeeld in de vraag naar een gebruikersruimte, kan bijstellen naar de algemene normen in de maatschappij? Voor zover, voorzitter. Een aantal dingen zijn al genoemd.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer Klerk van het CDA.

De heer Klerk: Dank u wel, voorzitter. Ik zal mij in mijn inbreng ook zoveel mogelijk beperken tot de politieke vragen, zoals ze gesteld zijn. Er is heel veel, misschien wel meer te zeggen over de problematiek, maar daar gaat het vandaag niet over. De eerste vraag, heeft het CDA vertrouwen dat het leefbaar blijft in de wijk? En helaas moeten we constateren dat met slechts een halfjaar verlenging van het plan van aanpak de kans daarop heel klein is. Wat werd beoogd in het plan van aanpak is voor een heel groot deel niet uitgevoerd. Het plan is nog niet af.

En daarom is het ook ingewikkeld om, door het in de gewone lijnstructuur onder te brengen, de bewoners met een onvolmaakt project achter te laten in hun wijk. Belangrijk is daarom dat de projecten in de wijk niet stoppen. En als je dat wel gaat doen, wij denken heel erg dat de leefbaarheid in de wijk echt weer achteruitgaat als de intensiteit van de maatregelen vermindert. En daarom de vraag aan de wethouder, of hij daar op dat punt een toezegging kan doen dat dat niet het geval is. Dat die intensiteit van die maatregelen toch wel speciale focus blijft hebben? Dan het belang van het rapport van het OCD. Daarbij onderschrijf ik volledig de inbreng van collega de heer De Heer. Er werd inderdaad in de stukken ook gezegd dat de rapportages misschien niet helemaal representatief zijn, maar je kan er op zijn minst een trend uit afleiden. Daar hechten we ook wel belang aan dat dat toch wel in stand blijft, die onderzoeken en die rapporten. Dan gaat er nog een stuk over, en dat valt allemaal nog steeds wat ons betreft onder die eerste politieke vraag, het geld wat is gelabeld voor de buitenruimte. Voor 2025 en 2026 wordt dat opnieuw gelabeld voor de projecten in de fysieke buitenruimte. Maar kan de wethouder op dit punt niet toezeggen dat dat definitief gelabeld wordt? Want voordat projecten en überhaupt bijvoorbeeld de woningbouw daar gedaan is, voltooid is, wie zegt dat dat binnen twee jaar is? Of moeten we dan weer gaan vechten voor dat budget? Dan de participatie. Voor het CDA is het belangrijk dat er met bewoners wordt gesproken en dat er in ieder geval met de input iets wordt gedaan. Ik ga hem toch gewoon herhalen, want ik had hem voorbereid. Het voorbeeld van de SUS-wachten inderdaad.

De voorzitter: Ik ga u toch een heel klein beetje aanmanen, want over de eerste politieke vraag heeft u behoorlijk wat tijd genomen. Als dat bij de andere drie ook zo is.

De heer Klerk: Maar de rest is echt korter.

De voorzitter: Heel fijn.

De heer Klerk: De rest is echt korter. Maar het voorbeeld van die SUS-wachten, ik steek hem iets anders in. Kijk, daarvan is van tevoren ook aangegeven van, dat er vraagtekens werden gesteld bij de effectiviteit van een dergelijke maatregel. En dan wordt die toch

genomen. En kunnen gelden dan niet beter worden ingezet? Los van het waardeoordeel daarvan, dat laat zien dat bewoners echt de antenne in de wijk zijn en dat hun input serieus genomen dient te worden. Dan het laatste, over de aandacht voor het Leger des Heils. Die aandacht is prominent aanwezig. En wat ons betreft ook terecht. Het is een organisatie die echt de zwakken in de maatschappij, de allerzwaksten van de samenleving opvangt. En gelukkig is een groot deel van die bewoners ook van goede wil en niet verantwoordelijk voor overlast. En ook is de overlast, wat wij hebben begrepen, niet exclusief toe te schrijven aan bewoners van het Leger des Heils. Wel zou het goed zijn als de gemeente zich bezint over of het feit dat die dienstverlening die het Leger des Heils aanbiedt op die locatie of dat passend is? Dat is wat ons betreft wel een legitieme vraag. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Klerk. Mevrouw Pichel, u heeft een vraag?

Mevrouw Pichel: Ja, en vraag aan de heer Klerk.

De voorzitter: Is goed.

Mevrouw Pichel: De heer Klerk zegt aan het eind ook dat de problematiek niet alleen toe te wijzen is aan cliënten van het Leger des Heils. Welk zicht heeft de heer Klerk op welke groepen dat dan wel zijn? Heeft hij daar wat duiding op?

De voorzitter: Mijnheer Klerk, u heeft daar een antwoord op.

De heer Klerk: In gesprekken met bewoners. Daar is een collega uit de fractie ook op de inloopavond geweest. Die heeft ook gehoord dat het niet daadwerkelijk per se bewoners zijn, maar dat dat andere groepen kunnen zijn. En dat het niet per se daaraan toe te schrijven is. En ik kan daar niet een label aan gaan hangen of iets dergelijks.

De voorzitter: Het is informatie vanuit de wijk zelf. Mevrouw Van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank u wel, voorzitter. Ik kan me, net als mevrouw Kruger, grotendeels aansluiten bij de woordvoering van de heer De Heer. Ook wij hebben dezelfde zorg over de toekomstige leefbaarheid van deze wijk. En de Partij voor de Dieren is ook van mening dat er nu te veel is ingezet op de maatregelen voor de korte termijn. En ik hoop dan ook dat daar voldoende aandacht voor is, voor het opstellen van het gebiedsprogramma. Daar wilde ik het even bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Kort, maar krachtig. Wie? Daar zie ik mevrouw Kamphuis van de SP.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel, voorzitter. Het belangrijkste punt in dit gebied is de onderliggende problemen, die moeten aangepakt en opgelost worden. En dat de planning van deze aanpak met zes maanden in principe beter is dan niets doen, we stemmen daarin mee, alleen daar stopt het natuurlijk niet. Structurele verbeteringen zijn nodig. Bijvoorbeeld meer goedkopere huisvesting, met eventueel begeleid wonen. Hoe denkt de wethouder daarover? Nu de politieke vragen. Vraag één. Terug naar normaal, dat lijkt ons niet. We moeten juist doorgaan met de goede dingen die in gang zijn gezet.

Twee en drie, we hebben veel gelegenheid om met bewoners in gesprek te gaan, alleen ontbreekt de stem nog van de bewoners van het Leger des Heils. Ik heb ze niet gezien. Aandacht voor het Leger des Heils is er wel. En het bestuur is er, zover wij kunnen zien, ook goed bij betrokken.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kamphuis. Ik dacht dat mijnheer Ayverdi ook wilde? Dan bent u nu aan de beurt.

De heer Ayverdi: Inderdaad, voorzitter. Dank u wel. Even kijken. De gemeente stelt voor om de extra aandacht voor het gebied af te bouwen. De gebiedsaanpak in de reguliere lijn onder te brengen en resterende middelen uit de reserve in te zetten voor incidentele verbetering. Wij kunnen dit voorstel niet onvoorwaardelijk steunen. De problemen in de wijk zijn niet opgelost. Bewoners voelen zich onvoldoende gehoord en structurele oplossingen ontbreken.

We moeten voorkomen dat dit beleid een papieren overwinning wordt, terwijl bewoners in de praktijk met dezelfde problemen blijven kampen. De gemeente erkent het falen als het ware, maar trekt toch de intensieve aanpak terug. De voornaamste redenen hiervoor zijn, structurele overlast en fysieke verloedering blijven een probleem. Sociale veiligheid en vertrouwen in handhaving zijn onvoldoende verbeterd. Bewoners zijn niet volledig meegenomen in de evaluatie, waardoor een deel zich niet herkent in de resultaten. Maar toch kiest het college ervoor om deze gebiedsaanpak af te bouwen en de verantwoordelijkheid over te dragen aan de reguliere lijn. Dit terwijl uit de evaluatie juist blijkt dat blijvende aandacht noodzakelijk is om terugval te voorkomen. Het college claimt dat bewoners actief betrokken zijn. Echter, uit de rapporten blijkt dat een groot deel van de bewoners zich niet hebben gehoord. Het actiecomité en kritische bewonersgroepen buiten de evaluatie gehouden zijn. En er is sprake van top-down beleid, waarbij de gemeente beslissingen neemt zonder bewoners echte zeggenschap te geven. De gemeente stelt nu voor om samen met bewoners te werken aan een vijfjarige of tienjarige Toekomstvisie, maar dit blijft fragiel, vaag en vrijblijvend. Ook hier eisen wij een toekomst, een lange termijn Toekomstvisie voor de bewoners van de desbetreffende buurt. Voorzitter, even kijken, als ik naar de vragen ga. Waar zijn ze? Excuses. Kunnen we erop vertrouwen dat de wijk leefbaar blijft na terugkeer? Wij zeggen nee, voorzitter. De leefbaarheidsscore is slechts minimaal gestegen van 6 naar 6.7. En het streefdoel van 7.6 is niet gehaald. Wel wordt erover gesproken dat er in de desbetreffende buurt of regio Leger des Heils is en in andere wijken niet. In de binnenstad bijvoorbeeld. Maar wij pleiten voor een gelijkwaardige focus voor alle buurten en wijken in onze stad. Vandaar dat wij zeggen, geen terugkeer naar reguliere lijn en verder met extra aandacht voor Kromhout, et cetera. Sociale overlast en verloedering blijven structurele problemen, mede door falende doorstroom en eenzijdige inzet op repressie. Vraag twee, hoe beoordelen we de participatie en betrokkenheid van bewoners? Zoals net, onvoldoende helaas. Wij vertrouwen het college dat hier een verbetering in komt. Dit is ons antwoord. En de laatste twee vragen, daar sluit ik mij aan bij de vorige fracties, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer Gorter en daarna mijnheer Roggekamp. Had u een vraag, mijnheer Stam? Nee. Dan aan u het woord, mijnheer Gorter.

De heer Gorter: Dank u wel, voorzitter. Ik heb het stuk even fors ingekort om niet in herhaling te treden, wat ik net al bij een aantal fracties gehoord heb. Leefbaarheid en veiligheid is de rode draad, welke we de afgelopen week ook aan de orde zagen komen in de bijeenkomst in het buurthuis de Vrieseweg. De komende maanden moet er een nieuwe visie komen, wat uiteindelijk moet zorgen voor een nieuw plan van aanpak. Op Ons Eiland heeft er vertrouwen in dat er een goed plan van aanpak gaat komen, mits er door de wethouder nadrukkelijk wordt geluisterd naar de plannen die de bewoners hebben. Het moet absoluut beter. De sluiting van de casino's heeft er in ieder geval iets aan bijgedragen. De overlast van het Leger des Heils is bekend. Is een complex probleem, waar ook het Leger des Heils zelf hard mee bezig is. Het aantal crisisplekken door het Leger des Heils wordt of is inmiddels teruggebracht. Het Leger des Heils is geen zorginstelling, maar een opvangorganisatie.

Een betere doorstroming is een van de oplossingen. Echter, woningen voor beschermd wonen zijn er niet in Dordrecht. Omliggende gemeenten zouden meer kunnen doen om opvangplekken te bieden. Misschien kan de wethouder bij zijn collega's in de andere gemeenten een dringend beroep doen om een bijdrage te leveren aan deze opvang. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Gorter. Dan ga ik naar mijnheer Roggekamp van Gewoon Dordt.

De heer Roggekamp: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, er is al heel veel verteld en heel veel gezegd. En als ik dan naar de politieke vragen kijk en we kijken naar, is het leefbaar? Als we zien dat de politie eigenlijk overal zichzelf terugtrekt uit heel de regio, maar juist in deze wijk in het buurthuis zorgt dat ze een post hebben, dan denk ik dat dat wel heel veel aangeeft. Als ik dan bij mijn burens kijk, GroenLinks die aangeeft, het wordt pas echt leefbaar als je ook groen hebt. Daar ben ik het helemaal mee eens. Maar we bouwen elke vierkante meter vol met huizen in Dordrecht. Dat zijn problemen die breder zijn dan alleen deze wijk. Als we dan ga kijken naar het punt van het Leger des Heils. Nog niet zo heel lang geleden hebben we natuurlijk ook het Leger des Heils vanuit de Dubbeldamseweg Noord hiernaartoe gebracht, de opvang, omdat daar gebouwd moest gaan worden. We hebben het alleen erg gemaakt. Nu wordt er weer over spreiding gesproken. En daar sta ik wel helemaal achter, maar ook dat is niet een oplossing van alleen deze wijk. Dat is een breder probleem. Dat zullen we breder op moeten lossen. En ik denk zelf daarvoor in gesprek met het Leger des Heils wat zij als oplossing zien, want zij zijn tenslotte wel de expert. En zij vinden het ook niet fijn als er heel veel problemen rond hun eigen wijk zijn. Dat zijn enige dingen die ik aan wil vullen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Stam, ik zie uw vinger naar het knopje gaan. Deze keer wel. Fractie van Waardhuizen.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Ik zou proberen het kort te houden. Gewoon gericht op de politieke vragen. Als je kijkt naar vraag één, hebben we voldoende vertrouwen? Ik denk dat de leefbaarheid nog steeds onveranderd onder grote druk staat. Als je gewoon kijkt wat er in de buurt gebeurt, dan zie je dat er eigenlijk af en toe een klein succesje wordt geboekt, maar dat dat binnen de kortste keren weer terugkomt. En dat heeft niet zozeer te maken met de rol die het Leger des Heils speelt, maar meer op de toeloop van mensen met problematiek in die wijk, omdat ze weten dat daar een Leger

des Heils zit. Ze weten dat daar gewoon drugs gedeald wordt, open en op straat. Mensen wordt ook gewoon op straat gezegd, waar kijk je naar? Kijk voor je. En dan zie je dat de politie niet altijd aanwezig kan zijn, wat ook volkomen logisch is. En handhaving beschikt gewoon over te weinig bevoegdheden om op een goede manier in te grijpen. En ik heb net eigenlijk al gezegd, is het Leger des Heils dan nog wel op de juiste plaats in die straat? En daar bedoel ik eigenlijk mee te zeggen, ze moeten terug naar hun oorspronkelijke doel. Ik heb een jaar of zes geleden ook al eens gezegd, ik ben daar geboren en getogen. En toen het Leger des Heils daar kwam, waren we daar zielsgelukkig mee. Want iemand die dakloos was, die kon daar op een prachtige manier worden opgevangen. Alleen je ziet daar een soort vervaging van opvang.

Eigenlijk zou je daar de doelstelling van opvang moeten veranderen en moeten gaan kijken in onze stad, waar zijn andere mogelijkheden om mensen op te vangen? En dan om de vraag van mijnheer Van der Net alvast voor te zijn. Als ik ga kijken, dan denk ik bij mezelf, we zijn er heel goed in geweest om een heel stuk terrein te vinden op een industriegebied om een azc te plaatsen. Misschien is het wel mogelijk om daar een stukje vanaf te snoepen en mensen onder te brengen. Ik zie op de Noordendijk een gebouw van Yulius wat al drie, vier jaar leeg staat. Dan heb je gelijk de relatie met gezondheidszorg. Ik denk dat we daar beter naar moeten gaan kijken. En dan de plannen ...

De voorzitter: Ik denk dat u nu eigenlijk de politieke vraagstelling een beetje voorbijgaat. Desalniettemin wil mijnheer Van der Net er even op reageren.

De heer Van der Net: Ik bedoel, ik ben niet direct afwijzend om te kijken of er iets anders mogelijk is. Het probleem is, je gaat problemen verplaatsen van de ene kant van Dordt naar de andere kant. En eigenlijk is het een zorgprobleem. Het zijn mensen die overlast veroorzaken, die vaak psychiatrisch patiënt zijn en ook nog eens een keer verslaafd.

De voorzitter: En uw vraag is?

De heer Van der Net: Mijn vraag is dan ook richting de heer Stam, is het niet beter om inderdaad te kijken binnen het zorgdomein dat we die mensen beter weg kunnen zetten dan dat we ze weer ergens op een industrieterrein gaan plaatsen waar ondernemers er ook niet blij mee zijn?

De voorzitter: De heer Stam. Mag kort.

De heer Stam: Ik snap de vraag van mijnheer Van der Net. En wat mij betreft is dat een tweesporenbeleid. Natuurlijk is die zorg heel belangrijk en die moet je veel beter op gaan pakken, ook vanuit het Rijk. Maar ik ben er wel de mening toegedaan, als je die zorg wil bieden aan mensen die heel veel overlast hebben, dan kan je dat beter doen in een gebied waar minder mensen al last van hebben als in onze binnenstad waar het gewoon heel druk is, waar heel veel mensen wonen. Wat dat betreft zou ik er dan toch voor kiezen om naar plekken aan de rand van de stad te kijken of op rustigere plekken om die zorg en die opvang beter vorm te geven. En daar wil ik het van u even bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Pichel, u wilt vast de rij sluiten.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Ik kan me ergens wel vinden in de schets van het probleem, zoals mevrouw Kruger al aangaf van GroenLinks en de heer Klerk gaf dat ook al aan, overlast komt niet alleen bij het Leger des Heils vandaan. En vooral ook de stelling van mevrouw Kruger, mensen met psychische problemen, om die niet per se in dat hokje te duwen. Maar ze zijn er wel. En wat ik nu merk, en ik merk dat in deze commissie ook, dat de mens al snel vervalt in oplossingen in plaats van vragen te stellen over wat het probleem is, zodat de oplossing ons toe kan komen.

Door wat vragen te stellen, heb ik ook wat gesprekken gehad in de ambtelijke organisatie, waarin ik had begrepen dat uit andere opvanglocaties daar een regel is dat mensen met psychische problemen of verslavingsproblemen, die bepaald gedrag veroorzaken of een bepaald gedrag laten zien, gewoon buiten worden gezet. En dan gebeurt er niks. En als zij buiten worden gezet en zij denken naar het Leger des Heils te komen, maar het Leger des Heils zegt, maar die indicatie hebben wij niet, dan hangen ze op straat rond. En dat levert natuurlijk overlast op. En hoe groot die groep precies is, dat onderzoek heb ik zelf niet kunnen doen. En hoe groot die overlast is, dat weet ik ook niet. Maar we merken wel vanuit verschillende hoeken, daar zit wat. En volgens mij werd door mevrouw Kamphuis gezegd, daar zit ook een stukje waar we mensen gewoon niet kunnen opvangen. En dat is het moment dat we daar echt naar zouden kunnen kijken, juist omdat de problematiek zo verspreid is. Daarnaast denk ik wel, zoals het voorstel hier ligt en door te gaan met het plan van aanpak en wat er ligt, dat dat niet per se verkeerd is. Ik denk dat het een aanpak is die we gewoon kunnen doen en kunnen voortzetten. Maar vooral ook door moeten kijken naar, wat is daadwerkelijk de kern van het probleem? Wat is de bron van het probleem? Waar komt het vandaan? En wat is er verder nodig om op te lossen, behalve het plan van aanpak wat er nu nog ligt? En als we dat kunnen samenvoegen, en dan hebben we het natuurlijk ook wel over het integrale beleid, want dan gaan we het ook hebben over inderdaad zorg en daklozenopvang en verslavingszorg, dan krijg je een integrale oplossing. En ik ben benieuwd hoe de wethouder daarnaar kijkt. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Pichel. Wethouder, ik heb veertien fracties aan het woord gehoord. Hier en daar tussen de regels door ook een vraagje beluisterd. Ik heb u ook een beetje mee zien schrijven. U gaat proberen om die vragen keurig en op orde te beantwoorden, hoop ik.

De heer Merx: Voorzitter, ik ga mijn ...

De voorzitter: Sterkte ermee.

De heer Merx: Dank u. Ik ga mijn best doen. In eerste plaats dank aan de commissie op de manier waarop u vanavond over dit probleem heeft gesproken. Het is een kwetsbare wijk. Een wijk waar best wel overlast wordt ervaren. Ik kom er zelf met enige regelmaat en dan verbaas ik me ook soms, en dan druk ik me nog voorzichtigheid uit, wat je daar aantreft. Soms tegen gevels aan en dat soort plekken. Daar word je niet vrolijk van. Ik snap de zorgen van de bewoners en ik snap dat zij zich druk maken over de leefbaarheid in hun wijk. En tegelijkertijd is het ook niet zo dat we stil hebben gezeten. Dat heb ik u ook niet horen zeggen. Er is een hele hoop gebeurd. En de heer Roggekamp zegt het al, er zit niet voor niks een politiepост, in ieder geval in de Buurtkamer. Dat een aantal instanties of een aantal zaken zijn vertrokken. Maar daarmee is de wijk nog niet

vergelijkbaar met een wijk die een 7,6 scoort. Ik weet ook niet, ik legt de lat graag hoog, of we de lat zo hoog moeten blijven leggen, omdat je daarmee je eigen frustratie ook wel organiseert. En misschien ook gewoon niet realistisch is om daar ooit een 7,6 te scoren. Maar goed, een paar dingen vooraf. Ik moet mijn collega Van der Kruijff verontschuldigen.

De voorzitter heeft het al gezegd. Hij heeft in ieder geval gezegd, op het gebied van opvang en allerlei mensen die op zoek zijn naar opvang en nachtopvang, die ineens op straat komen te staan, enzovoort, speelt er een hele hoop. Het is al genoemd, de Domus. We hebben de Merwedehuisjes die nog een paar jaar daar staan. En daar zijn we ook al over aan het nadenken hoe daarmee verder? En waar dan? En op welke manier? En is dat allemaal bij ons of moet dat in de regio? Hoe zit het met de opvang? We hebben Van opvang naar wonen. Er blijven mensen veel te lang in de opvangsituatie, terwijl die eigenlijk geleid moeten worden naar wonen. Tegelijkertijd moet ik ook zeggen, ik ken een aantal bewoners van het Leger des Heils, en gelukkig wordt hier ook daar op een hele fatsoenlijke manier gesproken. Ik heb het ook weleens anders gehoord, niet zozeer hier, maar ook wel elders, dat veel mensen over een kam worden geschoren. En dan doe je ook weer een hele hoop mensen onrecht, want er wonen ook mensen in het Leger des Heils, en dat kunnen ook u en ik zijn. Als er een keer echt wat tegenzit in het leven, kan het zomaar zijn dat wij volgende week daar ook wonen en een jaar of meer nodig hebben om ons leven weer op poten te krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Kruger wil u even bevragen.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, een klein stukje terug. Want ik hoorde de wethouder zeggen, misschien moeten we die lat maar wat minder hoog leggen. Wat maakt het dat die lat voor zo'n wijk als een binnenstadswijk ... Waarom moet die lat lager gelegd worden? Waarom mag er geen hoog cijfer aan de leefbaarheid hangen?

De voorzitter: Wethouder Merx.

De heer Merx: Maar zo heb ik dat ook niet ... Wat ik gezegd heb, de lat mag best hoog liggen. De vraag is alleen, hoe wil je in een wijk waar met deze voorzieningen ... Tenzij je bereid bent om te zeggen, in wijk X of Y gaan wij de opvang van het Leger des Heils organiseren en daar hebben wij zoveel geld voor over. En dan gaat misschien wel de druk in die wijk voor een belangrijk deel omlaag. En dan zou het best weleens kunnen zijn dat je veel hoger dan een 7 scoort. 7,2, misschien wel 7,4 en misschien wel een 7,6. Maar zover zijn we nog niet, volgens mij. Maar dat is ook een discussie die u ook met mijn collega Van der Kruijff aan moet gaan, want wat ik zojuist al zei, er speelt een hele hoop op het gebied van zorg, opvang en wonen. En daar komen een hele hoop lijntjes bij elkaar. En ik denk dat u het probleem onrecht aandoet als we denken hier vanavond even op de oplossing te bedenken. Ik zou echt u willen adviseren om daar echt de tijd voor te nemen om met elkaar daar een goede en fundamentele discussie over te voeren. En dan naar nog een paar andere inleidende dingen. Ik heb u heel vaak horen zeggen, terug naar normaal, regulier, afbouwen. Wat is terug naar normaal? Die vraag is ook een paar keer gesteld. Wat we gezegd hebben en wat blijkt uit de evaluatie, is dat we in de afgelopen jaren hebben we met de aandachtsregisseur, totaal los van onze eigen organisatie, daar gewerkt. En dat heeft een hele hoop goede dingen gehad, maar het heeft ook veroorzaakt, althans, dat blijkt uit de evaluatie, dat de aanpak wat is los gaan

zingen van de wijze waarop wij het hier georganiseerd hebben. En dat bedoelde ik met terug naar regulier, weer in de normale organisatie. Wordt daar de aanpak hetzelfde bij als, weet ik veel wat, noem maar eens wat, De Hoven? Nee. We hebben begin januari afscheid, of eind december afscheid genomen van onze aandachtsregisseur.

We hebben nu twee wijkmanagers op deze wijk zitten. Eentje vooral vanuit het oog vanuit de sociale portefeuille. De ander vooral vanuit de veiligheidsproblematiek. Dat is uniek in Dordrecht. Zelfs in Dordt West hebben we dat niet. Maar dat doen we niet zomaar. Dat doen we ook, omdat we denken dat dat nodig is. Het is ook niet zo dat we met zijn allen zeggen, dit was het, het was leuk en we gaan terug naar normaal. Want normaal is ... Wat is normaal? In deze situatie hebben we twee wijkregisseurs die hier met volle inzet bezig gaan.

De voorzitter: Mijnheer De Heer, u zag het al, wil u een vraag stellen.

De heer De Heer: Voorzitter, ik hoor de wethouder het een en ander duiden over dat we niet afbouwen, inderdaad de aandachtsregisseur die is gestopt en er komen dan twee wijkregisseurs, of even de juiste term, daarvoor terug. En tegelijkertijd hebben we het natuurlijk de afgelopen jaren wel op deze manier gedaan, ook met reden. Ik snap ook wel de zorg in de wijk zo van, maar waarom brengen we het dan wel terug? De wethouder presenteert het nu net als dat het een soort van upgrade is van, we hebben er nu twee. En tegelijkertijd waren we ook best wel heel erg tevreden natuurlijk met de aandachtsregisseur. Waarom wordt dat dan toch veranderd naarmate we de eindstreep benaderen?

De voorzitter: Wethouder Merx, waarom die verandering, terwijl we zo tevreden waren?

De heer Merx: Omdat één, de technische reden. We konden op een gegeven moment gewoon niet meer verder hiermee, met deze manier, want dan krijg je met allerlei wetgeving te maken. Twee is dat we denken dat we met onze ... We hadden er twee en we blijven er twee houden. Alleen de tweede is gewoon in dienst van onze gemeente. Met eenzelfde soort profiel als de aandachtsregisseur, die er ook niet elke dag was, maar ook maar een paar dagen in de week. Ik heb er alle vertrouwen in dat met deze aanpak we eigenlijk doorgaan met waar we mee bezig waren. Wat verandert er? Is dat we nu met de bewoners in gesprek willen over, wat is die visie? Daar willen we een half jaar voor gebruiken. Een half jaar gaan we ook door met de aanpak, zoals we die altijd gehad hebben. Daar verandert op zichzelf niks aan, behalve dat er twee personen zijn veranderd, of een persoon eigenlijk is veranderd. En in die tussentijd willen we met de met de wijk samenwerken aan die visie. En die visie, aan de ene kant ik hoor DENK zeggen, het is fragiel en kwetsbaar. Aan de andere kant wil je wel een visie hebben. Dat ben ik met hem eens, want we willen met die omgeving, met die wijk gaan kijken, hoe moet die wijk er over vijf of tien jaar uitzien? En dat is niet alleen maar een vage kreet van twee A4'tjes, waarin we opschrijven, hoe ziet dat dan er ongeveer uit? Maar dat willen we ook gaan concretiseren, wat betekent dat dan? En hoe gaan we dan dat geld, wat we nog resteren ...

De voorzitter: Voordat u het concretiseert, wil mijnheer Damen u nog iets vragen.

De heer Damen: Voorzitter, het is mij niet duidelijk waarom wij dan nu stoppen met die aandachtsregisseur, waarom er gestopt is met de twee vaste veiligheidsmensen, terwijl we nu nog een half jaar moeten werken aan een visie op langere termijn.

Zouden we gewoon niet moeten wachten met het stopzetten van de speciale aanpak tot we die visie hebben, met instemming van de buurtbewoners en tot we oplossingen hebben voor de uitstroom bij het Leger des Heils?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Merx: Nou koppelt u een hele hoop aan elkaar. Maar dan maakt u het misschien ook wel bewust heel erg ingewikkeld. Want dat laatste is dat we een oplossing hebben voor het Leger des Heils. Ik verwacht niet dat we dat in een half jaar voor elkaar krijgen, maar misschien ben ik wat pessimistisch ingesteld. Wat ik net verteld heb, er verandert eigenlijk in het komende halfjaar niks, behalve dat de aandachtsregisseur heet nu bij ons wijkmanager. En dat is een aparte wijkmanager die daar op dit thema bij is gezet. Die de taken en de verantwoordelijkheden en alles heeft overgenomen van wat de aandachtsregisseur hiervoor deed. Er verandert niks, behalve een poppetje. Tenzij u zich als raad wil gaan bezighouden met poppetjes. Dat kan, maar dat zou ik u niet willen adviseren. In die zin verandert er niks. Wij willen graag in de komende periode met de wijk in gesprek over, hoe komt die wijk eruit te zien? Alleen wat u de vorige keer ook een van de sprekers heeft horen vertellen, geef ons alsjeblieft de kaders mee. Geef ons alsjeblieft mee, ook als raad, binnen welke kaders wij dan mee mogen denken. Dat heb ik nog niet gehoord, maar ik doe daar zelf dan een voorzetje misschien.

De voorzitter: Misschien gaat mijnheer Stam dat doen.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Nog even een vraag over die aandachtsmanager en de wijkmanager. Die aandachtsmanager, als ik het goed begrepen heb in het verleden, was enkel voor het gebied Kromhout. De wijkmanager, volgens mij is dat dezelfde wijkmanager als de Lijnbaan, ook een probleemgebied, en als je dat weet, bent u dan nog steeds van mening dat er niks verandert?

De heer Merx: Ja, ben ik nog steeds van mening. Want die wijkmanager waar u het over heeft, dat is een van de twee. Dat is degene die vooral op het sociale aspect is geoutilleerd, om het zo maar te zeggen. Daar is ze, dan hebben we het over dezelfde, denk ik, heel goed in. En we hebben voor dit speciale gebied een andere wijkmanager gevraagd, die ook leiding geeft aan interventieteams en dat soort zaken. Die meer het oog heeft op veiligheid. Gezegd van, misschien is het goed als je hier voorlopig, totdat we zeggen dat het niet meer nodig is, met zijn allen extra aandacht aan geven. We hebben opgeplust. De aandachtsregisseur is als het ware vervangen door een extra wijkmanager. Zo noemen we dat hier. Anders dan nemen we noemen we aandachtsregisseur, maakt mij niet uit. Want dit is eigenlijk degene die hetzelfde soort werk doet als de aandachtsregisseur hiervoor deed. Wel op zijn eigen stijl natuurlijk. Waar was ik gebleven, voorzitter?

De voorzitter: Bij die ene alinea.

De heer Merx: De visie en de kaders, daar was gebleven. Wij nemen als kader financieel gewoon die 4,5 ton mee. Daar is nu een deel van geoormerkt. En er is een vraag gesteld, kunt u niet tot in de eeuwigheid, totdat dat klaar is dat geld oormerken?

Ja, dat kunnen we. Het is alleen de raad die op elk moment ook weer kan besluiten er iets anders mee te gaan doen. Maar dat zal niet in ieder geval aan ons liggen. Wij zullen in ieder geval niet met een voorstel komen dat geld te gebruiken voor een fietsendepot in weet ik veel wat voor wijk. Een deel van het geld is bestemd voor een drempel. Een deel van het geld is bestemd voor vergroening. En een deel van het geld is bestemd voor de speeltuin. Maar dat staat, wat mij betreft, als wij in met die mensen in gesprek gaan ... En dan blijft er nog een deel van het geld over overigens van die 4,5 ton. Dat staat allemaal ter discussie. Ik wil gewoon graag met deze mensen in gesprek van, wat vinden jullie echt belangrijk? Waar denken jullie dat de wijk mee gediend is? De SUS-wachten ... Mijnheer Wringer nog een zin afwachten.

De heer Wringer: Ik probeer de aandacht van de voorzitter te krijgen.

De heer Merx: De SUS-wachten zijn we mee gestopt. Daar gaan we ook niet mee verder. Het staat anders in de documenten. Dat weet ik. Maar gelet op het feit dat de inwoners zeggen, luister, ik zie er totaal geen meerwaarde in, dan stoppen we ermee, want dat vinden we zonde van het geld. Als de bewoners zeggen, ik heb er niks aan, dan stoppen we ermee.

De voorzitter: Mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Inderdaad u zegt, een gedeelte van het geld is daarvoor gereserveerd en daarvoor. Is dat in samenspraak met de bewoners gegaan? Want die willen graag meepraten waar het geld aan besteed wordt. En zij weten namelijk het beste wat werkt en wat niet werkt.

De voorzitter: Mijnheer Merx.

De heer Merx: Ik weet dat er een wens is tot vergroening. Ik weet dat er een wens is om een drempel aan te leggen. En ik weet dat er een dringende wens is om die speeltuin aan te pakken. Daarvoor hebben we het geld nu een soort van geoormerkt. Maar dat staat, wat mij betreft, allemaal ter discussie. Wat mij betreft gaan we het komende halfjaar binnen deze financiële middelen met deze mensen in gesprek, is het nog steeds wat jullie willen of wil je er wat anders voor? Maar dit is wel het financiële kader waarbinnen ik mandaat heb om te opereren. Twee is een kader is, we kunnen wel willen vergroenen, maar we hebben daar ook wel te maken met kabels en leidingen. Het kan niet altijd overal. En zo zijn er een aantal fysieke ook punten waar we wel rekening mee moeten houden. De financiële kaders liggen daar, maar je hebt ook zo je fysieke beperkingen, maar soms ook in tijd. En daarom snap ik de vraag ook ...

De voorzitter: Voordat u aan het derde kader toekomt, mevrouw Kruger nog even.

De heer Merx: Ik wilde nog een kadertje afmaken.

De voorzitter: Maak hem af.

De voorzitter: Daarom snap ik ook de vraag, ik meen dat hij van het CDA was, kunnen wij dat geld langer oormerken? Want het zou weleens kunnen zijn dat sommige ontwikkelingen veel langer duren en dan is daar straks geld weg. Nee, dat geld blijft gewoon, wat mij betreft, daarvoor staan.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, dank u wel. Ik hoor de wethouder zeggen, we gaan graag in gesprek met de inwoners om die er echt goed bij te betrekken om het plan goed vorm te geven. Maar wordt ook het Leger des Heils daarbij betrokken? En, zoals ik in mijn woordvoering ook kort weer gaf, niet alleen het Leger des Heils, maar eigenlijk alle partijen die nu erbij betrokken zijn. Want ik bedoel, als ik het goed gehoord heb bij de bijeenkomst afgelopen week, gaven de bewoners dat juist ook aan dat dat in het verleden zo fijn was om met elkaar dat vorm te gaan geven.

De voorzitter: De wethouder knikte, maar zal het ook nog wel ...

De heer Merx: Zeker. Natuurlijk, want het Leger des Heils, en ik wijs niet graag met vingers, maar het is een aantal keer vanavond genoemd, in ieder geval een aantal bewoners of tijdelijke bewoners van het Leger des Heils ... Of je het wil of niet, en ik wil het, moet je ook het Leger des Heils erbij betrekken. Sterker nog, het Leger des Heils zit inmiddels in ook ons bestuurlijk overleg veiligheid. Waar we ook met hen praten over, hoe gaan wij om met veiligheidsissues en dat soort zaken? Zij spelen een belangrijke rol. En ik kan eigenlijk ook niet anders zeggen, dat ze ook daar echt wel hun verantwoordelijkheid nemen, voor zover ze dat kunnen. Ik vind die samenwerking vrij prettig. En ik weet ook dat er bewoners in de wijk goede contacten hebben met andere bewoners weer van het Leger des Heils. Er zijn echt wel problemen, gaan we echt niet onderkennen of bagatelliseren, maar tegelijkertijd zijn er ook wel lichtpuntjes.

De voorzitter: Er is ook nog een heel klein vervolgvraagje, zag ik.

Mevrouw Kruger: Een kleine vervolgvraag, want ik werd getriggerd door wat mevrouw Pichel zei, wat is eigenlijk het probleem? Dat er ook duidelijk gevraagd wordt aan het Leger des Heils, maar ook aan de bewoners, wat hebben jullie nodig om de wijk leefbaar te maken? En ik denk stiekem dat het verrassend zal zijn dat de meeste mensen, of het bewoners zijn van de huizen of bewoners van het Leger des Heils, dat er echt raakvlakken zitten wat nodig is om het gebied leefbaar te maken.

De voorzitter: Wethouder Merx.

De heer Merx: Ik ga daar zonder meer vanuit. En er is al een oplossing, althans een deeloplossing vanavond een aantal keer over tafel gegaan, waar ook een aantal partijen, volgens mij ook uzelf, gezegd hebben, daar wil ik best weleens een keer over doorpraten, over differentiatie van opvang of dat soort zaken. Laten we dat gesprek met elkaar vooral aangaan, maar laten we het dan ook breder trekken als het gaat over Domus en als het gaat over Merwedehuisjes en andere problematieken.

Want het is ook al vanavond genoemd, wij zijn echt niet de enige stad die overlast ervaart van mensen die dakloos zijn geworden. En dat probleem lijkt, moet ik zeggen, niet kleiner te worden.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Mag ik daar even wat dieper op inhaken, wat de wethouder net zei? Want daklozen, mensen die dakloos worden, is natuurlijk ook heel vervelend. En dat probleem groeit ook alleen maar. Maar een ander punt wat ik ook net aandroeg is, opvanglocaties die mensen naar buiten zetten. En het is best wel begrijpelijk dat als mensen psychische problemen hebben, verslavingsproblemen en dat ze een bepaald gedrag vertonen, dat andere mensen daar last van kunnen hebben. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Maar de stap is dat ze op straat komen. En er is niet een vervolgstap waar ze dan wel terechtkunnen. En ik ben benieuwd hoe de wethouder daartegenaan kijkt. En dit is dan wel niet zijn portefeuille, maar het wordt wel onderdeel van zijn probleem gemaakt.

De voorzitter: Via een slinkse weg komt ze toch bij u terecht. Maar gelukkig bent u van alle markten thuis.

De heer Merx: Zeker. Dat is op zichzelf een bekend probleem. Je hebt met opvanglocaties te maken op allerlei vlakken. Oekraïneopvang, hier het Leger des Heils, maar ga zo maar door. En mensen hebben zich daar te houden aan bepaalde gedragsregels. En op het moment dat een situatie onhoudbaar wordt, zelfs onveilig wordt voor de bewoners van zo'n locatie, dan komt het voor dat zo'n organisatie zegt, maar tot hier en niet verder en je bent niet welkom meer. En dan zitten wij ineens als gemeente of als omgeving in de eerste plaats met een probleem van iemand die met onbegrepen gedrag of agressief of wat dan ook op straat staat en nergens meer welkom is. Dat zijn wel problemen waar we tegenaan lopen. En hebben we daar meteen een oplossing voor? Nee, want dan moet je weer gaan zoeken naar opvang die geschikt is om dit soort mensen met vaak multiproblematiek op te vangen. En dat hebben wij niet hier in huis.

De voorzitter: Mijnheer Stam gaat ook nog iets vragen.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Zelfde straat, andere problemen. Er zit daar ook een kinderdagverblijf. Als je naar de kinderdagverblijven aan sich kijkt, dan zijn daar nog wel vraagtekens over veiligheid. Maar als je naar de totale leefbaarheid kijkt in die buurt, het is dag en nacht een gaan van ouders die kinderen komen afzetten, auto's midden op straat, naar binnen gaan, een paar minuten binnenblijven. Dat leidt ook tot heel veel problemen in die straat. Hoe kijkt u daarnaar? Bent u met dat probleem bekend?

De voorzitter: Wethouder, ik weet niet of dit echt dit raadsvoorstel raakt.

De heer Merx: Dat weet ik ook niet. Maar ik moet eerlijk zeggen dat er ook niet het ... Ik weet dat er een kinderopvang is, maar dat dat tot enorme problemen leidt, dat is nieuw

voor mij. Daarmee wil ik niet zeggen dat het niet bestaat, maar ik hoor het voor het eerst.

De voorzitter: Mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Zoals ik mijn woordvoering al aangaf, 60 procent van de daklozen landelijk is arbeidsmigranten die hun baan verliezen en dan gelijk dakloos zijn. Speelt dat probleem ook in Dordrecht? En wordt daaraan gewerkt? Kunt u daar iets over zeggen?

De voorzitter: Kunt u dat, wethouder?

De heer Merx: Ja.

De voorzitter: Hij kan er wat van zeggen.

De heer Merx: Ik ben ermee bekend. Het is ook een van de dingen die ik net al aangaf. Ik heb het niet met name genoemd, maar het is echt wel een bekend probleem dat op het moment dat mensen uit sommige landen hiernaartoe worden gelokt met een mooie baan en een huis, op het moment dat ze hun baan kwijt zijn ook het huis kwijt zijn. En dat is een probleem, dat heb ik toen straks wel gezegd, maar niet zo heel concreet op dit onderdeel, althans op deze doelgroep, wat landelijk ook aan de bel wordt getrokken van, alsjeblieft Rijksoverheid, help ons hiermee, want deze manier waarop ... Hoe hier met mensen wordt omgegaan, eigenlijk is het gewoon een soort van mensenhandel, noem ik het maar eventjes, en mensonterend. Je lokt mensen hiernaartoe met een baan en een huis. En de baan houdt op en het huis ook op en deze mensen staan op straat. Vaak te trots om terug te gaan naar het land waar ze vandaan komen, want ze gingen juist hiernaartoe om het helemaal goed te krijgen voor zichzelf, maar ook voor hun gezin. En dat leidt echt wel tot schrijnende situaties. Het is ons bekend. En wij zijn er wel mee bezig om te kijken, wat kunnen wij nog meer richting ook de landelijke politiek om hier een halt tegen te roepen? En wat zijn de ontwikkelingen, bijvoorbeeld ik weet uit Rotterdam dat ze daar op de een of andere manier een aanpak hebben waar ze heel snel weer terug worden gebracht naar het land. Dat gebeurt hier ook. Maar of we dat op dezelfde manier en zelfde effectiviteit doen als bijvoorbeeld in Rotterdam, dat durf ik niet te zeggen. Maar dat is wel iets wat we willen uitzoeken.

De voorzitter: De heer Van der Net heeft ook nog een vraag. En dan stel ik voor dat daarna u uw verhaal kort afrondt, als dat mogelijk is, want er is ook nog een tweede termijn. Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Het verhaal was nog niet klaar. Maar even met betrekking tot de ernstige overlastgevers, die niet alleen in die buurt zitten, maar in heel Dordt. Kunt u daar dan nog wat over zeggen? En wanneer wij wat info krijgen over de gebruikersruimte.

De voorzitter: Wethouder, kunt u dat?

De heer Merx: Ja. Het laatste, gebruikersruimte heb ik een eerste worp van gezien, zal ik maar zeggen. Dat geeft nog geen echte hom of kuit van, hij moet er komen en het kost

zoveel. Dat verdient nog enig nader onderzoek, want welke vorm wil je hebben? Wil je alleen een container hebben waar iemand een naald in zijn arm kan steken of wil je ook nog een rustruimte en deskundigen erbij die zo iemand begeleiden? Dat stelt andere eisen, zowel aan de zorg als aan de locatie. En dat betekent ook wat voor het financieel verhaal. Voor wat betreft de ernstige overlast zijn we op dit moment bezig met een aanpak op een groep zeer hardnekkige overlastgevers. En dat is een vervolg op de interventieaanpak die we kennen hier in Dordrecht. De drietrapsraket noem ik het dan maar eventjes. Die eindigt bij de sociale omgeving van zo iemand. Ik heb al eens eerder ook vragen beantwoord dat deze groep zich kenmerkt door geen sociale omgeving als alleen degenen met wie ze de overlast veroorzaken. En die zijn niet echt gevoelig ervoor om hun vriendje aan te spreken op zijn gedrag. Daar moeten we met andere partijen gaan schakelen om hen mee te krijgen in onze aanpak. Daar wordt op dit moment aan gewerkt. Maar of dat heel snel voor elkaar komt, dat durf ik niet te zeggen. Je hoopt het altijd wel, maar je weet dat tussen droom en werkelijkheid bestaan heel veel juridische en andere problemen.

De heer Van der Net: Dank u. Dan even een korte vervolgvraag toch.

De voorzitter: Andere vraag.

De heer Van der Net: Waar hangt dat dan op, ik bedoel richting de wethouder? Want ik begrijp dat dat ingewikkeld is, maar waarom en waar hangt dat dan op dat het zo ingewikkeld is?

De heer Merx: Omdat in deze ga je echt persoonsinformatie met andere instanties uitwisselen, want je gaat echt een hele specifieke persoonsgerichte aanpak ontwikkelen. Echt op de naam en toenaam van iemand. En dat betekent dat je ook die informatie moet uitwisselen, maar dat je niet alleen die informatie moet uitwisselen, maar dat je ook andere partijen bereid moet vinden om te zeggen, maar hier steek ik nu mijn nek voor uit en dit gaan wij ... Wij pakken hier onze verantwoordelijkheid, of geef het een naam. En wij gaan jullie helpen om dit probleem op te pakken. Ik heb er goede hoop op dat dat lukt. Alleen er gaat echt nog wel even wat water door de Rijn voordat we daar zo zijn.

De voorzitter: Mijnheer Ayverdi wil ook nog eventjes een vraag stellen. En dan moeten we echt gaan afronden.

De heer Ayverdi: Dank u wel, voorzitter. Ik vind het mooi dat de wethouder heeft gesproken over het gesprek aangaan met de bewoners, want dat zijn natuurlijk de actieve bewoners. Ik wil dat even mijn eigen woorden vertellen. We hebben ook onze stille bewoners. Is er een realisatie dat het college ook naar de stille bewoners gaat om hen te benaderen en hun meningen te vragen?

De heer Merx: Dat is een hele goede vraag. We hebben altijd te maken met een groep, en die moeten we ook echt wel waarderen, van mensen die zich gewoon elke dag nog druk maken om hun eigen directe leefomgeving. En dat zijn de mensen die nog hoop en strijdbaar zijn om er echt iets van te maken. Dat zijn wel de mensen met wie je uiteraard begint. Maar we proberen ook echt wel de andere bewoners, en dat zijn verreweg de meesten, die zich niet laten horen te betrekken in de aanpak. Want anders heb je

misschien wel een heel dun laagje onder je fundament, onder je aanpak liggen. Wat mijn dilemma is, is van hoelang en hoever gaan we daarmee door dat wij iedereen erbij hebben? Want dat gaat niet lukken. En dan gaat er misschien een hele hoop kostbare tijd weer verloren. We gaan echt ons best doen en we doen ons best. En daar willen we ook de actieve bewoners in betrekken. En ik weet ook dat die actieve bewoners heel druk bezig zijn met het betrekken van de nieuwe bewoners. Het Bewonersplatform De Buurtplu is daar heel actief mee. Maar ergens houdt het ook op.

De voorzitter: Kunt u uw verhaal afronden, wethouder, of bent u misschien nog klaar?

De heer Merx: Ik val denk ik in herhaling, maar ik ...

De voorzitter: Dat hoeft niet hoor.

De heer Merx: Laat ik zeggen dat wij echt nu weer verder willen met de bewoners om die visie, en de visie is niet alleen een visie, maar dat mondt ook heel snel uit in hele concrete plannen, verder vorm te geven binnen de kaders, zoals ik die zojuist geschetst heb. En mocht het zo zijn dat ze toch nog heel veel extra wensen hebben, dan zullen we u daarover uiteraard informeren. Sowieso gaan wij u informeren over, wat is die visie en hoever zijn we hier gekomen met de bewoners?

De voorzitter: Dank u wel, tot zover. Iedereen heeft zijn zegje van net ...

Mevrouw Kamphuis: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel. Ik kan het gemist hebben, maar ik heb geen antwoord op mijn vraag van meer betaalbare woningen en wel of niet met begeleiding erbij.

De voorzitter: Die vraag is inderdaad gesteld. Ik denk niet dat deze wethouder er antwoord op kan geven. Maar er was een vraag over of er betaalbare woningen daar kunnen komen en waar begeleid wonen mogelijk is.

De heer Merx: Dat moet ik u echt schuldig blijven. Ik kan hier wel een verhaal gaan ophangen, maar dat ...

De voorzitter: Dan moet u bij een andere portefeuillehouder zijn, denk ik. Mijnheer De Heer, is het echt nodig?

De heer De Heer: Voorzitter, het mag ook in tweede termijn. Maar het zijn twee vragen die zijn gesteld, waar ik nog geen concreet antwoord op heb gekregen. Misschien is het handig dat ik dat nu stel.

De voorzitter: Uiteraard.

De heer De Heer: Eerste is het OCD-onderzoek. Er is door een aantal partijen een pleidooi gedaan om dat door te zetten, vooral vanuit de gedachte, over zes maanden eindigt deze aanpak. Dan voelen we ons ook natuurlijk een beetje stuurlaars met elkaar. Stel dat dat weer een hele periode stilligt en op een later moment ga je dat opnieuw

opstarten, dan heb je gewoon te maken met een achterstand. Dat is één. En tweede is eigenlijk toch die vijf tot tien jaren langetermijnvisie, waar de wethouder ook over sprak. Heel fijn dat dat ook voortvarend wordt opgepakt, samen met de bewoners. Maar wanneer kunnen we als raad daar iets van verwachten van informatie?

De voorzitter: Terecht. Er waren zoveel vragen gesteld dat we het onmogelijk bij konden houden. Maar goed dat u er nog even op terugkomt. Wethouder.

De heer Merx: Jazeker, en het rare is, ik heb ze wel genoteerd. Om te beginnen met het OCD-onderzoek. Dat staat niet meer in de planning. En dat werd betaald uit het budget dat ons ter beschikking is. En ik wil eigenlijk ook met de bewoners praten, gaan wij hier weer geld uitgeven, wat we dan niet aan iets anders uit kunnen geven, of vindt u het belangrijk dat we dit onderzoek in dezelfde vorm of misschien afgeslankt of weet ik veel wat voortzetten? Ook dat wil ik graag met de bewoners bespreken. En dan de tweede vraag was de ...

De voorzitter: Lange termijn.

De heer Merx: De langetermijnvisie. Wanneer? Wat mij betreft over een halfjaar. Wij geven onszelf een half jaar Vanaf het moment dat u zegt, wij vinden dit goed, gaan wij heel hard aan de slag. En dan proberen we binnen een half jaar met die visie te komen. En dat willen we graag ook aan uw raad meegeven, dat we met de bewoners tot die visie zijn gekomen en waar dan nog eventuele verschillen van inzicht of wat dan ook zijn.

De voorzitter: Dank u. Ik was bezig met mijn verhaaltje, dat u allen zeer betrokken bezig bent geweest, uw mening naar voren heb gebracht, vele vragen hebt gesteld. De wethouder heeft daar zo goed als mogelijk, indien het ook tot zijn capaciteit behoorde en zijn portefeuille, antwoord op gegeven. Wat nu rest is eigenlijk het raadsvoorstel wat voorligt. Want we hebben natuurlijk over politieke vragen gedebatteerd, maar uiteindelijk gaat het over 3 dingetjes. In het raadsvoorstel wordt u gevraagd kennis te nemen van de evaluatie. Dat lijkt me niet zo'n hele moeilijke. De tweede is iets moeilijker, of u akkoord gaat met 6 maanden verlenging en daar die 450.000 euro voor te gebruiken. En het derde is, akkoord te gaan met het advies om daarna over te gaan naar de reguliere lijn, waarbij nieuwe interventies samen met de bewoners opgepakt worden. En ik vermoed dat 4 tot en met 7, want er waren 7 dingen, allemaal van die begrotingswijzigingen en dat soort dingen zijn. Eigenlijk gaat het over deze 3 dingen.

En dan is de vraag, kunt u daarmee uit de voeten of ... Ik zie in ieder geval mevrouw Kruger al schudden. En dat betekent niet dat ze niet het woord wil. Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Dank u wel, voorzitter. Zoals u zelf ook al zei, de eerste, tweede kunnen we moeilijk lastig over doen. Maar de derde heb ik toch wel wat moeite mee van, kunnen we ... Want er wordt gesproken in het voorstel over, op de korte termijn teruggaan. We hebben het nu over de lange termijn en de langetermijnvisie die dan in een half jaar. Is dan een half jaar ook de korte termijn? Ik zit met dat stukje. En dat vind ik echt wel een essentieel stuk in het hele voorstel van, wat gaan we daarmee doen? Want als dat zo er staat en daar wordt aan gehouden, dan komen we denk ik met een probleem.

De voorzitter: Ik had al een oplossing verzonnen, maar de wethouder weet er nog veel meer van dan ik.

De heer Merx: Nee, want wij geven onszelf een half jaar de tijd om met de bewoners tot die visie te komen. In die tussentijd verandert er eigenlijk niks. Ik heb net wat gezegd over aandachtsregisseur, wijkmanager en dat soort zaken. Maar voor de rest verandert er eigenlijk niks, behalve dat de SUS-wachten niet meer doorgaan, om het zomaar te zeggen. Maar dat is dan ook op verzoek van de mensen. En dan komen we met dit verhaal terug naar uw raad. En daar staat dan in hoe wij in de komende 5 tot 10 jaar met deze wijk samen met de bewoners verder willen en hoe we dat geld, want die 4,5 ton wordt niet in een half jaar uitgegeven, dan op een verstandige manier in overleg met de bewoners gaan inzetten? Er valt geen gat. En als wij vinden dat wij 9 maanden nodig hebben in plaats van 6 maanden, dan zien we wel hoe we dat intern oplossen, om dan ook nog die 3 maanden gewoon door te gaan met de aanpak. Tenzij de bewoners, want dat vind ik dan wel de maximale participatie, en ik heb daar in Krispijn goede ervaringen mee, zeggen, dat kun je wel zeggen, beste wethouder, maar op dit en dat puntje kun je toch misschien beter iets anders doen. We zijn niet horend en doof en blind ziend.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Pichel, heel kort graag, want we hebben nog maar heel weinig tijd.

Mevrouw Pichel: Dank. Het was eigenlijk in aanvulling op beslispoint 3, waar mevrouw Kruger het ook al over had. Maar dan gaat het mij meer om, wat ik hier niet lees is de integrale aanpak, ook met andere portefeuilles. Maar wat mij betreft kan dat ook gewoon een toezegging zijn en dat hoeft niet een amendement te zijn of iets dergelijks. Maar het gaat mij er wel om dat het ook van die kant bekeken en aangepakt wordt.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Merx: Natuurlijk, ik zit hier nu, maar ik zit hier mede namens de burgemeester en Van der Kruijff. We pakken dit wel gezamenlijk op.

Als het gaat over de bredere discussie voor wat betreft opvang en opvang naar wonen of wonen naar opvang, dan heeft hij gezegd, ga dat alsjeblieft dan agenderen, want dan gaan we het daar een keer uitgebreid met elkaar over hebben. Maar binnen dit gebied treden we met elkaar samen op.

De voorzitter: Mijnheer Damen. Ik heb u gezien hoor, maar er zijn nog twee ...

De heer Damen: Voorzitter, ik blijf grote problemen hebben met het derde beslispoint. We blijven zitten met de aanpak van die groep overlastgevers. Daar was juist die aandachtsregisseur goed voor toegerust. Die beschikte over korte lijnen naar mensen die beslissingen konden nemen en die had deskundigheid op justitiegebied. En dan vind ik het vreemd dat die nu uit het plaatje verdwijnt. Tweede vraag is, als er over een half jaar een langetermijnvisie ligt, kan die dan gecombineerd worden met ook een korte termijn programma, zodat we niet na dat half jaar vervolgens naar een uitwerkingsvoorstel toe moeten?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Merx: Op dat laatste kan ik sowieso ja zeggen, want die visie gaat gepaard met een plan van aanpak, om het zo maar te zeggen. Wat gaan we de komende periode doen? Ook dat is niet in beton gehouwen, want wij dachten een paar jaar geleden dat we het ei van Columbus hadden en dat is in de tussentijd ook hier en daar aangepast. En dan blijkt het nog dat het niet altijd even goed werkt. En op de eerste vraag, deze mijnheer, de aandachtsregisseur had geen bevoegdheden. Had wel korte lijntjes, maar dat heeft de wijkmanager die dit gedeelte van overneemt ook. Heeft even korte lijntjes. Die kent iedereen. Die kent de wijkagent. Die kan zo bij de burgemeester, kan bij mij naar binnen stappen, als het nodig is. Die lijntjes blijven even kort. Daar verandert niks in.

De voorzitter: Goed zo. Mijnheer Klerk. Niet? Dat is goed. Mijnheer Van der Net toch nog?

De heer Van der Net: Ja, voorzitter, in ieder geval dat wij van mening zijn dat we het moeten gaan agenderen hoe wij inderdaad met de zorg en dat soort mensen gaan omgaan. En ik wil in ieder geval de commissie rondkijken dat dat eraan komt. En dat we daar dan een keer met wethouder Van der Kruijff een keer goed over praten.

De voorzitter: Heel goed. Dan als laatste denk ik, mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Ik hoorde de wethouder zeggen dat hij over een half jaar met een toekomstvisie hoopt te komen. En lees ik in het raadsvoorstel dat die toekomstvisie sluit aan bij het gebiedsprogramma. En dan staat in het raadsvoorstel, de verwachting is dat het programma in Q1 van dit jaar is afgerond. Dat is niet over een half jaar, denk ik.

De heer Merx: Het gebiedsprogramma is afgerond. Dat klopt. En voor wat betreft het Gebiedsprogramma is er gekeken op basis van data en op basis van gesprekken met kwalitatieve informatie, gesprekken met deskundigen en met een andere mensen.

En dat leidt in het kader van Kromhout - Kasperspad niet tot echt verrassende inzichten. Daar hoeven we niet op te wachten. Snapt u?

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter, voor duidelijkheid, die langetermijnvisie maakt geen onderdeel uit van een Gebiedsprogramma, maar daarop door?

De heer Merx: Ja, de gebiedsprogramma's, zoals we die kennen en de gebiedsdingen, dat zijn voor echt hele grote gebieden waar we zeggen, hier zien we in dit hoekje van de wijk dat probleem, daar zien we dat probleem. Dat is op een haar na gevild. Dat moet binnenkort nog naar het college. En dan komt het naar de raad. En een van die hoekjes waar we op inzoomen is dan bijvoorbeeld Kromhout - Kasperspad. En daar maken we een speciaal programma voor, maar dat had het al. En daar gaan we gewoon mee door. Daar hoeven we niet op te wachten tot dat gebiedsprogramma als zodanig naar de raad is gegaan. Dat zou echt onzin zijn, in dit geval.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kom heel even terug op wat mijnheer Van der Net zei, uit oogpunt van efficiency. U stelde voor dat er een commissievergadering komt over woonzorg?

De heer Van der Net: Beeldvormend. En dan met name inderdaad gericht op mensen die multiproblematiek hebben en die eigenlijk niet bij het Leger thuishoren. En wat we dan daarmee moeten doen? Maar nogmaals, ik zal het op papier zetten nog.

De voorzitter: Maar als u nu de vraag in de commissie stelt en de meerderheid zegt, dat vinden we een heel goed idee, dan hoeft die niet via de Agendacommissie.

De heer Van der Net: Nog mooier.

De voorzitter: Ik zou zeggen, wie ondersteunt het voorstel? Ik zou bijna zeggen, wie ondersteunt het niet? Genoteerd. Ik hou altijd van slimmigheidjes.

De heer Van der Net: Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Graag gedaan, mijnheer Van der Net. Coöperatieve samenwerking. Een echte tweede termijn gaan we niet meer redden, maar misschien is de behoefte ook niet zo groot. Ik heb geproefd dat er best wel wat zorgen nog leven, maar dat de wethouder aardig wat van die zorgen heeft kunnen wegnemen door in ieder geval heel goed uit te leggen van dat half jaar en wat er daarna komt. Dat neemt niet weg dat u natuurlijk altijd nog uw bedenkingen tegen het voorstel kan hebben. Maar het lijkt mij niet zinvol, maar als ik het mis heb, moet u zeggen, om hier in de raad gewoon nog eens een keer een rondje over te gaan zitten praten. Ik zie heel veel mensen schudden. Die zijn het met me eens. Dat is heel verstandig van u. Dan kunnen we, denk ik ... Dat lijkt mij wel handig als voorstel, om het als hamerstuk naar de raad te doen. En dan heeft iedereen best nog wel tijd om te verzinnen of hij het zou willen amenderen of wat dan ook. Maar dan hebben we dit, denk ik, voor deze afgehandeld. Kunt u daarmee instemmen? Niemand zegt nee. Geweldig. Dan dank ik u hartelijk voor uw inbreng.

Ik dank de wethouder en zijn linkerhand. En ik dank het publiek dat ze zo goed geluisterd hebben. En ik wens u een fijne avond verder.

4. Presentatie eindadvies Bas Kurvers over Maasterras Fase 1 (technische sessie)

Voorzitter: De heer Struijk

Raadsgriffier: De heer Den Boer

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Bootsman (GroenLinks)

Dhr. Damen (Partij van de Arbeid)

Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)

Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)

Dhr. Den Hartog (GroenLinks)

Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)

Dhr. Klerk (CDA)

Mevr. Koene (Gewoon Dordt)

Dhr. Laban (ChristenUnie/SGP)

Dhr. Van der Meer (GroenLinks)

Dhr. Noldus (VVD)

Dhr. Okkerse (SP)
Mevr. Pichel (Forum voor Democratie)
Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Dhr. Safranti (DENK)
Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)
Dhr. Tutupoly (Op Ons Eiland)
Dhr. In 't Veld (VSP)
Dhr. Wringer (Beter voor Dordt)

Portefeuillehouders: wethouder M. Burggraaf

Overige aanwezigen: dhr. Kurvers, dhr. Van Deursen

De voorzitter: Beste mensen, de gong doet het weer, zoals u heeft kunnen horen. U weet dat we gaan beginnen. Wij zijn vanavond hier bijeen voor een presentatie van het eindadvies van de heer Bas Kurvers over het Maasterras Fase 1. Het is een beeldvormende technische sessie. Ik heet hartelijk welkom de raads- en commissieleden. Ik heet uiteraard ook welkom de wethouder, Maarten Burggraaf. En ik heet in het bijzonder welkom de heer Bas Kurvers. Welkom aan de mensen op de publieke tribune. Welkom aan de mensen van de pers, die er mogelijk zijn. En uiteraard ook de mensen die thuis met ons meekijken. Voor het verslag gaan we even het voorstelrondje doen. En ik ga rechts van mij beginnen bij de heer Okkerse.

De heer Okkerse: Dank u wel, voorzitter. Mario Okkerse van SP Dordrecht.

De heer Klerk: Albert Klerk, CDA.

De heer Damen: Leo Damen, Partij van de Arbeid.

De heer Noldus: Robin Noldus, Dordtse VVD.

Mevrouw Koene: Irene Koene, Gewoon Dordt.

De heer Wringer: Jan-Willem Wringer, Beter voor Dordt.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer Stam: Marco Stam, Fractie van Waterhuizen.

Mevrouw Pichel: Ruby Pichel, Forum voor Democratie.

De heer Safranti: Mehmet Safranti, vader van een jarige dochter vandaag, DENK Dordrecht. Dank u wel.

De voorzitter: En van DENK Dordrecht.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer In 't Veld: Richard in 't Veld, VSP.

De heer Den Hartog: Paul den Hartog, GroenLinks Dordrecht.

De heer Bootsman: Nick Bootsman, GroenLinks Dordrecht.

De heer Van Deursen: Frans van Deursen, ik mag Bas Kurvers ondersteunen bij dit traject.

De heer Kurvers: Bas Kurvers, onafhankelijk adviseur.

De heer Den Boer: Mark den Boer, commissiegriffier.

De voorzitter: Mijn naam is Leen Struijk en ik ben, zoals u wellicht weet, voorzitter van deze club. Ik heet in ieder geval ook welkom de heer Gündogdu, die zojuist binnengekomen is. En ik zie op de tribune zitten ook nog de raadsleden, de heer Groenewege van de Partij voor de Dieren en de heer Van der Meer van GroenLinks. Maar ik neem aan dat ze niet het woord gaan voeren. En ik zie ook nog mijnheer Roggekamp zitten van Gewoon Dordt. En dan hebben we ook nog mijnheer Tutupoly van Op Ons Eiland. Heel goed. Daar zijn echt de griffiers voor, die houden dat allemaal helemaal goed in de gaten. Heb ik nu iedereen gehad? Welkom ook nog mevrouw Koeberg, die daar op de tribune zit, Gemma. En dan heb ik denk ik alles wel gehad. Toelichting. Waarom zitten wij hier vanavond? Op 3 december heeft de heer Bas Kurvers ons in een besloten vergadering bijgepraat over welke varianten er toen nog bij de gemeente en de ministeries op tafel lagen, wat betreft de Stadsbrug, stamlijn en het rangeerterrein. Inmiddels is Bas zover dat hij zijn eindadvies kan presenteren. En dat doet hij vanavond in deze openbare vergadering. Het college heeft over dit eindadvies afgelopen vrijdag ook een raadsinformatiebrief naar de raad gestuurd.

Dat was nog onder embargo, omdat belanghebbenden, zoals onze buurgemeenten, Bewonersplatform Weeskinderdijk, nog moesten worden geïnformeerd. Dat is inmiddels gebeurd, ga ik vanuit. Sinds vanmiddag is de raadsinformatiebrief openbaar en staat hij bij de stukken van onze vergadering van vanavond. Ik ga zo dadelijk het woord geven aan de heer Bas Kurvers voor het een lange presentatie. Maar hij zal ook even toelichten waarom hij zo lang is en waarom hij in het begin zo snel gaat. Mijnheer Kurvers.

De heer Kurvers: Dank u wel, voorzitter. En velen van u heb ik al gezien bij het werkbezoek in het havengebied, tijdens de besloten sessie waarin ik u heb kunnen bijpraten. En tegelijk is dit de eerste keer dat we in de openbaarheid gaan praten over het Maasterras en het traject dat wij de afgelopen tien maanden hebben doorlopen. En dat betekent dat ik gemeend heb de presentatie in chronologische volgorde op te bouwen, zodat die ook goed en zelfstandig volgbaar is voor de mensen op de publieke tribune. Onder andere de bewoners van de Weeskinderdijk, die ik wil bedanken voor hun gastvrijheid en de koffie, waar we onlangs nog geweest zijn. En laat ik daar ook mee beginnen. Ik mag vandaag de eindpresentatie geven in uw raad. Alleen er is ontzettend veel werk verzet. Niet alleen door de organisaties die hier allemaal met een mooi logo staan, ministerie van I&W, ministerie van VRO, ProRail, de buurgemeenten Hendrik-Ido-Ambacht, Zwijndrecht, Havenbedrijf Rotterdam, provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat. Staat niet op beeldscherm nog.

De voorzitter: Hij komt eraan.

De heer Kurvers: Hij komt eraan. Gaan we dat gelijk organiseren. Ook uw eigen ambtelijke organisatie heeft bakken met werk verzet. En ik wil ook een bijzonder woord van dank richten aan BAM een VolkerRail, die ook actief in de werkgroep hebben meegedaan om mee te denken aan een oplossing. En hetzelfde geldt aan Standic, hier ook aanwezig, die ook mee hebben gedacht en open hebben gestaan om te kijken hoe we wel dingen voor elkaar kunnen krijgen. Dit is de inhoud van de presentatie. We gaan kort de aanleiding langs. Wat was mijn opdracht? Wat hebben we precies gedaan om uiteindelijk bij de conclusies te komen? Er zal veel tekst zitten in de presentatie. Schrik niet. Praat u erdoorheen. Maar dat maakt ook dat de presentatie achteraf ook zelfstandig leesbaar is. We doen het trouwens in chronologische volgorde. Er zullen ook tussentijdse bevindingen in de sheets staan. Dat moet u ook lezen als bevindingen op dat moment in de tijd. En aan het eind komen we helemaal aan de stand van denken van nu. Toch even terug in de tijd. Waarom een onafhankelijk adviseur? Dordrecht heeft natuurlijk een ontwerpbestemmingsplan naar buiten gebracht. Daarvoor ook al een brief gestuurd naar het ministerie met het verzoek van, we willen graag aan de slag met het Maasterras en met gezwinde spoed gaan ontwikkelen, maar er ligt ook veel Rijksinfrastructuur. Kunnen we daar toch niet iets op organiseren met elkaar? Het ontwerpbestemmingsplan heeft nogal wat teweeggebracht. Flink wat zienswijzen zijn binnengekomen. En uiteindelijk heeft dat ertoe geleid dat ik mocht aantreden als onafhankelijk adviseur. En ik benadruk dat toch nog maar eens een keer.

En dat is namens drie partijen. Het ministerie van I&W, het ministerie van VRO, destijds nog BZK, en uw gemeente. En dat heeft ook de goedkeuring gedragen van twee ministers, die daar akkoord op hebben geven. Dat zegt wat over het belang dat het Maasterras heeft, ook aan Rijkszijde. Ik weet dat uw raad al langer met het Maasterras bezig is. Maar misschien goed om een startpunt te markeren. Wij zijn de gesprekken echt pas goed begonnen in mei vorig jaar. Alles wat ik u vertel, is in een pressure cooker tot stand gekomen, in de afgelopen 9 à 10 maanden. Wat was dan de opdracht? Eigenlijk was de opdracht om te kijken vanuit het perspectief van de gebiedsontwikkeling. Dat is ook de blik waarop ik kijk. Hoe kunnen we dingen toch mogelijk maken? Hoe kunnen toch woningen gaan realiseren op deze plek? De ontwikkeling van het Maasterras verder te brengen. En startpunten daarbij waren het bestemmingsplan zelf, de visie en de wens van de gemeente, maar ook de ingediende zienswijzen en de belangen van andere partijen in het gebied. Om dat te kunnen doen, hebben we een ronde verkennende gesprekken gevoerd. We hebben ook overlegtafels georganiseerd op hoog ambtelijk niveau en op bestuurlijk niveau. En uiteindelijk in fase 2 zijn we ook ingegaan met een gezamenlijk ontwerpend onderzoek. Daar zal ik u straks meer over vertellen. Ik ga nog heel even terug naar deze, want er zijn 2 dingen die ik daar nog bij wil benoemen. De afbakening van de opdracht zit hem echt in de publiek-publieke zaken. Ik denk dat dat goed is om te benoemen voor vanavond. Het gaat om de zaken die spelen tussen medeoverheden binnen dit bestemmingsplan. Dat betekent dat andere zaken, de Wvg, parkeren, de alternatieve locaties voor woonwagenvoerders, vallen buiten de scope van mijn advies. Ik heb me echt gericht op, wat speelt er tussen Rijkswaterstaat, wat speelt er met ProRail? En dat is wel vanuit het idee dat als je die infrastructurele knooppunten niet oplost met elkaar, dat dan de gebiedsontwikkeling helemaal niet gaat vliegen. Ik denk dat dat een belangrijke toevoeging is. Dan gaan we door. Die fase 1 heeft in het

teken gestaan van het voeren van verkennende gesprekken, waarbij we eigenlijk een-op-een de diepte in zijn gegaan met partijen. We hebben de zienswijzen gelezen. Waar liggen uw belangen? Waar liggen rode lijnen? En uiteindelijk de eerste bevindingen, na die ronde gesprekken, was dat er aan de ene kant ontzettend veel werk is verricht door uw gemeente om met een ontwerpbestemmingsplan te komen. Een OER, een effectrapportage op te werken, het Masterplan, bestemmingsplan, dat ligt er toch allemaal maar. Alleen we zagen ook dat de relaties en de belangen van andere partijen onvoldoende gekend waren in de manier waarop uiteindelijk het bestemmingsplan tot uiting is gekomen. En dat bestemmingsplan had daardoor ook de meeste woningen, want allerlei andere functies werden weggedacht en geëxternaliseerd. Alleen dat leidde wel tot een blokkade. We merkten ook dat de zienswijzen die waren ingediend, bijvoorbeeld van Rijkswaterstaat over het verkeer op de brug, maar ook over het ProRail rangeerterrein, die zijn en worden echt gedragen hoog in de organisatie. Als je zo doorgaat, dan leidt dat tot een blokkade. Tegelijkertijd merkten we ...

De voorzitter: Ik zie een vraag. Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter, mag ik tussendoor een vraag stellen? Kan dat?

De voorzitter: Ja hoor, we hebben van tevoren overlegd en het is goed bevonden.

Mevrouw Van Herwijnen: Of dat de heer Kurvers toch nog even kan reflecteren op dat deze belangrijke stakeholders pas hun pijnpunten naar voren hebben kunnen brengen tijdens de zienswijzeprocedure. Is dat iets waarvan u denkt, dat is de gangbare vorm dat je met je stakeholders omgaat of had u toch andere verwachtingen gehoopt bij het opstellen van een dergelijke ontwerpbestemmingsplan?

De voorzitter: Is misschien wel een erg politieke vraag.

Mevrouw Van Herwijnen: Dit is meer over de procedure, over wanneer je de stakeholders betreft bij een dergelijke planontwikkeling.

De voorzitter: Mijnheer Kurvers, als u hem technisch kunt opvatten en kunt u hem ook technisch beantwoorden.

De heer Kurvers: Ik zal hem zeker technisch beantwoorden. Mijn opdracht is vooral gericht ook op naar voren kijken en kijken naar oplossingen met elkaar. We hebben kortstondig met de partijen ook stilgestaan. En dat was ook wel even nodig, want men voelde zich voor een deel ook echt onder druk gezet. De relatie was ook onder druk gezet. Daar hebben we wel bij stilgestaan. Ik heb bijvoorbeeld vanuit ProRail begrepen dat in het verleden ook was aangegeven, om even wat te noemen, dat bevoegd gezag om spoor weg te bestemmen dat het bij het Rijk ligt. Dat is ook kenbaar gemaakt. Tegelijkertijd gaven partijen wel aan, we hebben ons verrast gevoeld door het ontwerpbestemmingsplan. We voelen ons niet gehoord, niet gekend. En wat ik ontzettend knap vind, en dat is toch ook wel de professionaliteit van die partijen, is dat vervolgens men daar ook vrij goed en snel overheen kon stappen en ook kon zeggen, en tegelijkertijd willen wij onderdeel worden van de oplossing. Want we zien allemaal, en dat is toch wel de kern, dat hier een gebied ligt pal naast het historisch centrum, op korte afstand van 2 NS-stations, wat vraagt om ontwikkeling. Er is woningnood. Het is nu

een vorm van de stadsentree. En dat moet toch veel beter kunnen. Die professionaliteit kwam eigenlijk gelijk mee. Daar ben ik eigenlijk heel blij mee en ook dankbaar voor. En dat heeft ook mogelijk gemaakt dat we die fase 2 zijn ingegaan, na het directieoverleg in mei, om verder op zoek te gaan naar oplossingen. Dat is wat de eerste ronde gesprekken heeft opgeleverd. Daarbij werd ook vrij snel duidelijk dat als je tot een oplossing wil komen je je vooral moet richten voor een oplossing op de stamlijn, de havenspoorlijn, dat je je moet richten op de Stadsbrug, het verkeer daarop, de aanlanding en het rangeerterrein wat daar nu ligt. Dat waren toch wel de 3 grootste dossiers die als een steen op de maag lagen. En dat is ook vanaf dat moment de scoop geweest waar ik mee bezig ben geweest, om op die 3 onderdelen met de partijen tot oplossingen te komen. We hebben daartoe ook werkateliers georganiseerd. Dat betekent dat alle partijen die daar verstand van hadden, eigenaar waren, ook aan tafel zaten om mee te denken over een oplossing naar de toekomst toe. En we zijn ook de financiën meer ingedoken. Wat heeft de eerste ronde werkateliers opgeleverd? We hebben gekeken naar het rangeerterrein, wat eigenlijk 3 functies kent. Er ligt een NS-spoor, waar personenvervoer wordt schoongemaakt, bevoorraadt. Dat is geëlektrificeerd en onderdeel van het hoofdnnet. Er ligt een stuk infrasporen, waar infraspoor gebruik van maakt voor onderhoudswerkzaamheden aan het spoor en er ligt een stamlijn doorheen. Dat is misschien nog wel een leuke anekdote.

Tijdens die werkateliers konden we ook echt werken aan, u vraagt het, de relatie, de toekomst, maar ook werken aan nauwkeurigheid, ook aan taalgebruik. En stamlijn vind ik zelf een mooi voorbeeld. Wij noemen dat allemaal een stamlijn. Van ProRail mogen we dat nu ook een stamlijn noemen. Maar eigenlijk is het gewoon onderdeel van de hoofdinfrastructuur van het spoornet en vraagt het een ministerieel besluit om dat weg te bestemmen. Dat soort feiten, omstandigheden heel scherp krijgen, daar gezamenlijke taal op ontwikkelen en ook daarmee gezamenlijk naar oplossingen toe gaan en ook bedoelen we hetzelfde, is een heel belangrijk onderdeel geweest van die werkateliers. En dit is een klein voorbeeld, maar we hebben het ook gehad over bochtstralen, hellingspercentages. Ik zal u er vanavond niet mee vermoeien. Ik heb ontzettend veel geleerd. Maar het heeft er ook toe bijgedragen dat we elkaar veel beter begrijpen en weten waar we staan. Als we dan afpellen van, wat heeft het ons geleerd, die eerste ronde werkateliers? Het werd al vrij snel duidelijk dat het NS-spoor echt nodig is voor het functioneren van de dienstregelingen. Dat het ook geëlektrificeerd is. Erg kostbaar om te verplaatsen. 6 keer per dag wordt gebruikt. En dat het belangrijk is om dat te handhaven. Hetzelfde geldt eigenlijk voor de stamlijn. Ik mag het zo noemen, heb ik net gezegd. Ik blijf het ook zo noemen. In de volksmond weet iedereen dan wat ik bedoel. En ook vanuit perspectief van de stad. Het gaat niet alleen om woningbouw, maar het gaat ook om het functioneren van uw economisch cluster. Het gaat om het functioneren van uw zeehaven. Het gaat ook over doordenken, wat het betekent als je geen goederenvervoer hebt naar je haven. Dan betekent dat dat er allemaal vrachtwagens gaan rijden. Ook vanuit stedelijk belang is er een belang om toch die stamlijn te willen hebben. De gedachtegang was toen wel dat de infrasporen, dat zijn 6 sporen die gebruikt worden onder andere door BAM en VolkerRail, die toevallig in het havengebied zitten, maar ook de andere infraprojecten en bedrijven, dat je daar wel ruimte zou kunnen winnen. Zouden we die kunnen verplaatsen, dan zou je meer ruimte voor de gebiedsontwikkeling kunnen creëren. Over de Stadsbrug. Er speelden een aantal elementen in de argumentatie. En dat kunt u ook in de zienswijzen terugzien. Eén is

verkeersaspecten. En dat gaat hem om over bereikbaarheid, maar het gaat hem om ook over de effecten van het weghalen van het verkeer, onder andere op de snelweg en het veroorzaken van files. Rijkswaterstaat, die de brug in renovatie wil nemen, die gaan uit van een regime van 50 kilometer per uur. Aan de andere kant, bij uw burens en ...

De voorzitter: Er is een vraag van mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik wilde eigenlijk vragen over het NS-spoor. Is er ook een technische berekening gemaakt om dat spoor ook onderwater eventueel te realiseren? Wat we op de brug hebben ook te realiseren ... Of is daarnaar gekeken? Laten we het daarbij houden.

De voorzitter: Mijnheer Kurvers.

De heer Kurvers: Als ik uw vraag goed begrijp, is de vraag, hebben we gekeken naar het NS-spoor? Dat is geëlektrificeerd. Of dat ook op een andere plek zou kunnen? Ondergronds niet. Er zijn QuickScans geweest voor een totale verplaatsing van het rangeerterrein. Inmiddels zijn er ook landelijke studies geweest van Goudappel, die in de Kamer liggen, waarbij gekeken is naar alternatieve locaties voor rangeerterreinen.

En dat loopt al snel in de honderden miljoenen. En dat is nog exclusief alle kosten die je moet maken voor de overgangen die dan nieuw over wegen gemaakt moeten worden. Daar was wel heel vrij snel duidelijk, dat is financieel niet haalbaar. En voor het NS-spoor specifiek, dat zit verderop in de presentatie, hebben we nog wel onderzocht of dat op vrijliggende, minder gebruikte sporen op het centraal station een plek zou kunnen krijgen. Daar kom ik straks in de presentatie op terug. Maar ook dat stuit op bezwaren. Er was nog wat discussie over vrachtverkeer over de brug. En dat punt is eigenlijk voor ons uitgeschoven, in afwachting van nader onderzoek naar de effecten van het vrachtverkeer. Aan tafel kwam wel de vraag van, we zitten nu ... Eigenlijk kijken we naar een renovatie van de aanbrug aan uw kant, aan de Dordtse kant. Daarin zit die hele lange kringel, de afslag van de oude Rijksweg. Dat neemt ontzettend veel ruimtebeslag in. Als je die niet hebt, kun je meer woningen realiseren, heb je een kortere weg. En bovendien was eigenlijk van alle aanwezigen aan tafel, ook van Rijkswaterstaat, maar ook van ... Het idee, als we hem nu goed renoveren, dan scheelt dat in de toekomst weer. Dat scheelt ons onderhoud. Dat biedt een kans. En dat voorkomt ook dat we over 30 jaar, hij zou dan 30 jaar meekunnen, misschien zelfs langer, maar eigenlijk weer een nieuwe grote klus binnen een bebouwd gebied aan moeten gaan. Is dit niet de kans om opnieuw te kijken naar een aanbrug? Over de brug, er is een argument wat niet aan de techniek, maar toch degelijk wel ook speelt. En ik heb de wethouder van Zwijndrecht vandaag ook gezien, is aanwezig. Dat is het emotionele aspect. En dat wil ik u toch ook meegeven als centrumgemeente. Ik woon zelf ook in Sliedrecht. Een brug brengt verbinding. U heeft een centrumfunctie. Het idee dat u minder bereikbaar wordt, dat doet pijn aan de andere kant. En ik snap dat zelf heel goed, want ik kom zelf ook graag in Dordrecht. We komen elkaar zelfs tegen de bioscoop, als we uitje een hebben. Zo'n brug is veel meer dan alleen het verkeer wat eroverheen gaat. Dat is gewoon echt letterlijk verbinding in een mensenleven. En dat aspect speelt ook heel duidelijk mee. Niet in de techniek te vangen, niet in cijfers te vangen. Maar wilde ik toch meegeven vandaag. Dat brengt ons dan bij het bestuurlijk overleg in juli. En daar is eigenlijk het startpunt gegeven om die tweede fase in te gaan. En eigenlijk is geconstateerd, de basis

is nu goed genoeg om gezamenlijk op zoek te gaan naar oplossingen. En laten we gezamenlijk ontwerpend onderzoek aangaan. Dat is natuurlijk iets wat ik niet alleen kan. Zelfs momenten ook geweest dat Witteveen+Bos is ingeschakeld. Die hebben expertise in huis, ingenieurs, stedenbouwkundigen. Die hebben meegedaan en meegekeken en ook sessies hebben begeleid over hoe je de gebiedsontwikkeling vorm zou kunnen geven. Antea is ook ingeschakeld. Dat is een bureau wat alles rondom geluids- en milieueffecten goed kan berekenen. Die zijn ook ingeschakeld. ProRail heeft vooruitlopend al de opdracht gekregen om spoorse aangelegenheden te gaan onderzoeken van, zouden die verplaatst kunnen worden? Want wat je anders zou krijgen, is dat wij bedenken hoe het zou kunnen met elkaar. En dan alle formele procedures gelopen moeten worden. We zijn echt op zoek gegaan naar versnellingen in dat traject. Er is ook geconstateerd dat het bestuurlijk overleg tot dan toe bestond uit Dordrecht, het ministerie van I&W en het ministerie van VRO, dat het verstandig was om dat ook uit te breiden met de uitvoeringspartijen, Rijkswaterstaat ProRail op directieniveau en ook de gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland, omdat ook die een deel van de oplossing in handen hebben rondom het Maasterras. En er zijn toen een aantal uitgangspunten gehanteerd voor het verdere ontwerpend onderzoek.

En misschien goed om dat nog een keertje te benadrukken. U weet het al, maar ik zeg het toch nog maar een keer, in dit traject zijn geen formele besluiten genomen. Er is gepoogd tot elkaar te komen. En de formele besluitvorming vindt aan het eind plaats, bijvoorbeeld in uw raad rondom het bestemmingsplan, maar ook in een set bestuurlijke afspraken die nog gemaakt moet worden. Dit is allemaal nog vrij denken, maar wel richtinggevend geweest. En welke uitgangspunten ziet u dan terug? De stamlijn blijft over het terrein lopen. Wel kijken of het emplacement beter ingepast kan worden, om ruimte te creëren voor de gebiedsontwikkeling. En dan komen we op de infrasporen. Kunnen die verplaatst worden, zodat je die ruimte ook krijgt? Het NS-spoor. U stelde daarnet de vraag, mijnheer Safranti, kunnen we de voor- en nadelen van de verplaatsing van het NS-spoor naar centraal nog eens een keer op een rij zetten? Het verkeer blijft. Maar laten we de discussie over het vrachtverkeer nu niet voeren. Dat komt later, als we ook de milieueffecten en het geluid in de hand hebben. Maar de snelheden kunnen we wel vastleggen. 30 kilometer aan de kant van Dordrecht. 30 kilometer aan de kant van Zwijndrecht. En het tussenstuk 50 kilometer per uur van Rijkswaterstaat. Dat laatste heeft te maken met het feit dat zij een instandhoudings... En dat heeft met vergunningen te maken en een renovatie.

De voorzitter: Mijnheer Bootsman haalt die snelheid niet, maar hij heeft er wel een vraag over.

De heer Bootsman: Dank u wel, voorzitter. We krijgen een 30, 50, 30 op de brug. Zal dat er dan niet voor zorgen dat mensen toch gewoon 50 blijven rijden? Rijkswaterstaat wil blijkbare echt niet dat we in het midden ook 30 rijden. Begrijp ik dat goed?

De heer Kurvers: Dat begrijpt u goed. En als ik de discussies terughaal, dan heeft dat te maken met het feit dat Rijkswaterstaat een renovatieproject en een instandhoudingsproject heeft en zegt, wij willen een maatschappelijk verantwoorde investering doen. We gaan miljoenen investeren in een brug die nu een functie heeft waar verkeer overheen gaat. Dat willen we zo houden. Op het moment dat zij naar een andere lay-out gaan, moeten ze andere vergunningen aanvragen. Betekent vertraging.

Tegelijkertijd hebben ze wel gezegd, we accepteren en we snappen ook dat aan 2 kanten 30 kilometer wordt ingericht. Dan krijg je een beetje de discussie tussen verkeerskundigen. Sommigen zeggen, het is fijn als die brug ertussenin dan ook 30 wordt. Ik zou, maar goed dat is dan mij als onafhankelijk, zeggen, pak nu de inrichting, zoals die geaccepteerd wordt door iedereen. En kijk in de tijd of je tot elkaar verder kunt komen richting die 30. Dat lijkt mij een hele logische variant. Maar je kunt natuurlijk wel zorgen dat je met effecten, bijvoorbeeld een kringeltje in de weg of ... Er zijn oplossingen voor. Wel de snelheid eruit probeert te halen. Want daar zit wel een zorg van verkeerskundigen, dat het inderdaad hard optrekken, remmen en ook doortrekken in stedelijk gebied wordt. En we hebben straks wel een Stadsbrug, tenminste dat zou de ambitie zijn, dat we een Stadsbrug creëren die aanlandt in stedelijk gebied.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Even een heel onnozele vraag misschien. Maar waarom kunnen de aanlandingen dan niet gewoon 50 kilometer zijn?

De heer Kurvers: Dat is een gemeentelijke keus met de inrichting van de openbare weg en de snelheid. En 30 kilometer zorgt ook gewoon voor langzamer verkeer. Dat is fijner wonen, minder snelheid, veiliger, minder geluid. En we zien eigenlijk dat door heel Europa heen steden steeds meer een beweging maken naar 30 kilometer per uur binnen de stad. En tot slot het laatste uitgangspunt, de huidige aanlanding kan worden gerenoveerd, maar die nieuwe is toch echt wel aantrekkelijk, wordt aantrekkelijk geacht. Laten we die gaan onderzoeken. Dan gaan we de tweede fase in, het ontwerpend onderzoek. En het eerste plaatje wat ik u laat zien, is duizelingwekkend ingewikkeld. Maar het laat eigenlijk de totale lay-out van het spoor van de Dordtse knoop zien rondom Dordt Centraal. Ik laat hem toch maar even zien, omdat wij straks inzoomen op het blokje linksonder. Ook nog eens een keer het blokje wat oranje omcirkeld is. Dat is het emplacement, met de verschillende functies. Het geëlektrificeerde spoor van NS in het geel. De stamlijn die daardoorheen loopt en de verschillende infrasporen die u in het groen ziet liggen. Maar je kunt het één niet zien zonder het ander. Hij ligt daar niet voor niks, het emplacement. En bijvoorbeeld, om toch dat NS-spoor nog een keer als voorbeeld te gebruiken, dat ligt daar. En u ziet ook in dat blauw, daar zit een carrouselbeweging achter, zodat op ieder spoor een NS-wagon kan komen. Wil je dat anders doen, heb je met dat soort effecten te maken. En niet alleen hier in Dordrecht, sommige functies zelfs regionaal. Het spoor is echt een complexe puzzel. Dat is in ieder geval wat ik met dit plaatje aan u wil meegeven. We hebben nog een keer voor u op rij gezet de 3 functies die er zijn. Die heb ik net ook genoemd. Door uw vraag heb ik eigenlijk net al genoemd, er is ooit een keer een QuickScan gedaan naar totale verplaatsing. Die is te duur en ook tijdrovend en ingewikkeld. En uiteindelijk hebben we deeloplossingen onderzocht. Wat betreft het NS-spoor, dat verstoort eigenlijk de carrouselbeweging op het centraal station. Dat is eigenlijk de beweging waar je ziet dat die wagon overal kan komen, die locomotief. Op het moment dat je dan naar een alternatief gaat kijken, dan zou zo'n locomotief, NS, elke keer in moeten rijden, uit moeten rijden. Dat noem ik de zaagbeweging. U kunt zich voorstellen als dat een doorgaand spoor is, dan conflicteert dat met de dienstregeling, moeten treinen langzamer rijden. We willen juist naar hoogfrequent vervoer. Dat werkt ook niet. Dat doet ook iets met de veiligheid of onveiligheid, de treinveiligheid. Het is ook een relatief

dure operatie, omdat het geëlektrificeerd is. En je moet dan ook nog eens een keer alle wissels op het centraal station beet gaan pakken. En die moeten er ook nog eens een keer helemaal uit, 1 of 2 dagen. En dat geeft slechts een beperkte terreinwinst. Toen was de conclusie in de werkateliers, hij ligt ook nog een keer helemaal tegen het hoofdspoor aan meest, laat hem liggen. Als we kijken naar de infrasporen, dan zijn dat er op dit moment 6, met een totale lengte van 800 meter. En hier maken leden van de Infragroep gebruik van. Dat zijn spooraanneemers, die onderhoudswerkzaamheden doen aan het spoor. En BAM en VolkerRail zitten in uw havengebied. Een aantal van u is daar ook op werkbezoek geweest. U heeft een goed beeld gekregen bij wat daar gebeurt. Maar er worden werkzaamheden verricht tot aan Amsterdam aan toe. Dat is zeer specialistisch werk. Op het moment dat dat vervalt, dan NS en ProRail hebben een groot geldprobleem. En de bedrijven zelf natuurlijk ook. Er is wel gezocht naar alternatieve locaties voor die infrasporen. En in totaal zijn er 14 locaties gezocht. En we hebben toen de zoektocht gericht op het havengebied van Dordrecht zelf. En waarom? Daar heeft u grondgebied. Het Havenbedrijf zat ook aan tafel.

Wilde ook meedenken aan een oplossing. Voordat dan ook de snelheid ermee tot handelen zou kunnen komen. En we hadden al geconstateerd elders, verder weg, op een andere locatie, alles verplaatsen, dat gaat hem niet worden. Er is ook een periode geweest waarin ik samen met de heer Van Deursen nog een keer lopend heel die stamlijn ben afgegaan, op zoek naar locaties, foto's heb gemaakt, niet alleen op Google Earth heb gekeken. En we hebben echt geschraapt en gekeken, maar het bleek een hele complexe puzzel. En waarom? Dat heeft ermee te maken dat een trein in een bepaalde bocht moet rijden, om maar wat te noemen. Je kunt niet overal komen. Soms liggen er gasleidingen in de ondergrond. Mag je niet overheen. Soms dan denk je, ik zie een ruimte. Dan meet je hem in en dan is hij tekort om daar iets te kunnen doen. Je moet toch al snel 2 sporen minimaal naast elkaar hebben, wil je bewegingen kunnen maken. Je hebt wissels nodig, maar je hebt daar, voordat je een wissel hebt, heb je een bepaald lang stuk, recht stuk nodig, anders vindt functioneert de wissel niet goed. Kortom, ik heb veel geleerd. Maar helaas heeft de zoektocht niks opgeleverd. Het is ons niet gelukt om delen van die infrasporen naar buiten te doen. We hebben een plek gevonden die mogelijk een oplossing biedt. Dat zou je na '...' Dordrecht in de bocht iets kunnen persen, maar dan heb je 1 spoor erbij. Dat doet ook wat met de dienstverlening. Er moeten dan ook meer treinen over de stamlijn. Je had eigenlijk het liefst 2 locaties gehad. Je wil niet te veel versnippering. En we hebben ook nog de 6 locaties onderzocht op het spoor. Alleen daar loopt ook de MIRT-verkenning. Daar wil je met een hoge frequentie gaan rijden voor je personenvervoer. En je wil eigenlijk eerst dat afwachten, voordat je daar dingen onmogelijk maakt.

De voorzitter: Mijnheer Stam vindt dit uiteraard een interessant onderwerp.

De heer Stam: Dank u wel. Even een vraag over die sporen. Wat ik eigenlijk mis, of dat is bewust, is de Kijfhoek. Want daar barst het van de sporen, om het wat plat te zeggen. Is dat bewust, is dat geen mogelijkheid of past het daar gewoon niet?

De heer Kurvers: We hebben ook nog naar Kijfhoek gekeken. Alleen er spelen twee dingen. Het heeft een andere functie. Dat is echt goederenvervoer en opslag, overslag en het zit vol. Dat zijn de twee redenen die aangedragen zijn. En wat ook speelt, is dat op het moment dat je versnipperd locaties elders gaat doen, u zich ook moet voorstellen

dat dat wat doet met de capaciteit, maar ook de bedrijfsvoering van de bedrijven die daar gebruik van maken. Het is voor BAM en VolkerRail, maar ook voor andere partijen. Het gaat niet alleen om hen, want ProRail heeft meer contractpartijen. Die moeten daar gebruik van kunnen maken om werkzaamheden elders te kunnen doen. Het moet ook een plek zijn waar je met een vrachtwagen kunt komen, om vanaf de weg dingen op het spoor te kunnen laden, om maar even wat te noemen. Er zit een heel programma van eisen achter wat het wat ingewikkelder maakt.

De heer Stam: Voorzitter, daar was ik al bang voor. Nog een andere vraag. Bij punt 2, die private bedrijven. Om hoeveel private bedrijven gaat het dan? En dan een beetje cynische vraag. Is er ook overwogen om die uit te kopen, evenals de bewoners op de Weeskinderdijk?

De heer Kurvers: Kijk, de vraag naar private bedrijven, ik kan u zeggen, op dit moment zijn er vier private bedrijven die gebruikmaken van de stamlijn. Maar volgens mij is uw vraag gericht op private bedrijven binnen het havengebied. U kunt zich voorstellen dat je een heel bedrijf opkoopt en daar een rangeerterrein maakt. En dan loop je tegen twee dingen aan. Het is een zeehavengebied, met watergebonden activiteiten. Dan is toch wel de beleidslijn ook van het Havenbedrijf Rotterdam en ook van uw gemeente, daar moeten zeegebonden, watergebonden activiteiten plaatsvinden. Dat is niet zomaar een gebied kostbare grond die je weggeeft. Dat is één. En het tweede is dat op het moment dat je erover praat, moet je natuurlijk ... Het is wel grondgebied van een ander. Ik ben gewend om over het bezit van een ander heel voorzichtig te praten en niet te wild te doen.

De heer Stam: Het was ook een cynische vraag.

De voorzitter: De laatste van vanavond dan. Goed?

De heer Kurvers: Op het moment dat je dat overweegt, dan moet je ook de middelen meenemen. Je moet een privaatrechtelijke overeenkomst hebben. Je moet een bedrijventerrein vrij kunnen maken. Dan moet je nog het spoor verplaatsen. Dat is een traject van jaren en centen inderdaad. Euro's. Ik denk voldoende voor nu voor de infraspooren.

De voorzitter: Mijnheer Bootsman.

De heer Bootsman: Dank u wel, voorzitter. Ik dacht, ik wacht even tot de heer Kurvers erop komt, maar ik ga het nu toch vragen. Ik zie bij punt 5 staan, combinatie van 2 en 4 is een gekunstelde oplossing, maar kan wel verkend worden. Kan het verkend worden, omdat er gedacht wordt dat het een oplossing kan zijn of is het verkennen om het verkennen en is het eigenlijk geen oplossing? Dat vraag ik mezelf wel even af.

De heer Kurvers: Het eerste deel van het antwoord op uw vraag is dat u ... Ik heb aan het begin gezegd, sommige tussentijds bevindingen moet u zien in de tijd en de chronologie. Stand van denken toen was dat het een oplossing zou kunnen zijn. En dan heb je ook over het verplaatste deel naar het NS-station. En inmiddels weten we dat als je de MRT-verkenning wil afwachten en je wil met hoge frequentie personenvervoer gaan rijden, dat je meer perrons nodig hebt, dat dat wat betekent voor de lay-out van uw Centraal

Station. Dat je nu nog niet weet hoe dat uit gaat pakken. Dat je die kant eigenlijk niet op kan. Dat is voortschrijdend inzicht geweest. De stamlijn, ik mag hem zo noemen, maar Rijkshoofdinfrastructuur. Ik heb het net al gezegd, een zeehaven zonder goederenvervoer over spoor is eigenlijk ondenkbaar. En dat zou u zelf als raad ook niet moeten willen, ook niet gegeven de duurzaamheidsambities die er zijn, het vrachtverkeer, wat dat teweeg zou brengen als je hem niet zou hebben. Op dit moment zijn er vier bedrijven in het havengebied, die gebruikmaken van de stamlijn. BAM en VolkerRail, eerder al genoemd, de spooraannemers, twee logistieke dienstverleners. Dat zijn Standic en Van der Wees. Voor het beeld, want ik ben toch ook in de tafels en de werkateliers beelden tegengekomen over het functioneren van de stamlijn. Dat is gemiddeld. Dat blijkt uit cijfers van ProRail. Dat zal de ene dag wat meer zijn.

De andere dag wat minder zijn. Gaat het om drie treinbewegingen per dag. Er gaat daar niet hoogfrequent straks een trein heen en weer. Ik wil dat beeld toch nuanceren. Als dat verdubbelt, aangaande verduurzamingswensen zou dat zomaar kunnen of als contractpartijen meer vervoer over spoor willen in plaats van over de weg, dan praten we over zes bewegingen per dag. Dat haalt ontzettend veel vrachtwagens van de weg af, enerzijds. Dan nog iets. Kan dit heel erg uitgebreid worden, het aantal bewegingen per dag? Nee, ook niet. Want wat gebeurt er in de praktijk? Er rijdt een trein stapvoets over een spoor wat de lengte heeft van een paar kilometer. Als je helemaal achterin moet zijn, ben je er even mee bezig. Mag ook niet harder, want de zichtlijnen zijn beperkt, je moet verkeer kruisen. U kent de situatie. En in die tijd is er gewoon een tijdslot, dan kan er geen andere trein op. En diezelfde trein moet ook weer terug. En daarna is er mogelijk een nieuw tijdslot.

De voorzitter: Mijnheer Wringer heeft een vraag.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Een korte vraag. Zijn al deze treinbewegingen overdag of wordt er ook 's nachts gereden?

De heer Kurvers: Doe ik even uit mijn hoofd, maar er wordt wel, ik vind dat 's nachts, heel vroeg gereden en ook heel laat gereden. En dat heeft te maken met het feit dat men ook het verkeer niet ... Je wil niet te lang stilstaan met autoverkeer. Men probeert daar wel een beetje rekening mee te houden. Er is nog verkend of die stamlijn ietsje zou kunnen worden opgeschoven, om iets meer ruimte te creëren. Hij loopt nu dwars door het midden van het rangeerterrein heen. Zou je die iets noordelijker plaatsen, zou je nog wat ruimte winnen. Dat was het idee. Dan kom je wel in de knoop met de pilaren van de huidige aanlanding. Dan zou je die opnieuw vorm moeten gaan geven. Er zit ook nog een bobbel in de weg. Die helling is te hoog voor de trein. Die zou je af moeten gaan vlakken in de weg. En de totale ruimtewinst zou dan iets meer dan 8.000 vierkante meter kunnen zijn. Verschuif je de stamlijn niet, dan is dat ietsje minder. Dan is dat 1.000 vierkante meter minder. Een tussenconclusie over de spoorzaken van destijds. Na alle verkenningen was de ...

De heer Stam: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Stam.

De heer Stam: Nog een klein vraagje over die zes treinen per dag. Die rijden aan het eind van de nacht, begin van de ochtend?

De heer Kurvers: Ook overdag.

De heer Stam: Ook overdag?

De heer Kurvers: Alleen ik weet, uit de verhalen die ik gehoord heb, dat het soms voor de bedrijfsvoering ook fijn is om niet in de file te staan met autoverkeer. Dat er ook echt wel gekeken wordt aan de grenzen van de dag.

De heer Stam: Die snap ik helemaal. Maar we hebben een stukje verderop sporen ... Zijn er klachten geweest van Qbuzz die hun treinen parkeerden vlakbij woningen. We gaan nu daar ... Ik weet niet hoeveel woningen willen we daar bouwen. Is er ook rekening gehouden met die overlast die dat kan opleveren?

De heer Kurvers: In het opwerken van het bestemmingsplan kan hier rekening mee gehouden worden en zal hier ook rekening mee gehouden worden. En ik denk dat het gewoon heel goed is, aan de ene kant ligt er een stamlijn en die moet ook goed kunnen functioneren. Dat moet ook samen kunnen gaan met woningbouw. Maar ik weet ook dat in ieder geval de partijen BAM en VolkerRail hebben niet voor niks aan tafel gezeten om mee te denken aan een oplossing. Ik weet dat Standic ook ideeën heeft om elkaar in ieder geval niet tot overlast te zijn of overlast zoveel mogelijk te beperken. En ik denk dat je via die lijn moet proberen afspraken met elkaar te maken. De tussentijdse conclusies rondom de spoorzaken in het ontwerpend onderzoek, NS-spoor verkent, maar blijft op deze plek. Stamlijn blijft. Denken toen was, kan eventueel opgeschoven worden, afhankelijk van wat er met de aanlanding gebeurt. De infrasporen was het denken destijds, die moeten ... Het is een instandhoudingslocatie. Je hebt ze nodig. Je kunt ze niet zomaar weghalen. Maar zou je ze weghalen, dan zou je ze elders moeten gaan compenseren en anders moeten ze blijven. En we hebben berekend hoeveel vierkante meter dat zou schelen. Verplaatsen van spoor, even voor uw beeld, en dat is procedurele tijd, want dat vraagt ... Aan de kant van ProRail moet dan ook een zienswijze, zoals uw raad ook een zienswijzeprocedure heeft bij bestemmingsplannen aangaan. Daar mogen alle infrapartijen op reageren. Daar moet naar gekeken worden. Dan moet de minister een besluit nemen. Dat is een deel van de tijd. Maar er zit ook gewoon tijd in, je moet elders een locatie hebben. Die grond moet klaar zijn. Je moet daar de rails aanleggen. En dan pas kan je de rails weg gaan halen en dan pas kun je aan de slag. Dat tijdsbestek zou 5 jaar zijn. Dan gaan we naar de bruggen, naar de aanlanding kijken, want dat was een ander deel van de puzzel. Het is een renovatie. De brug moet om veiligheidsredenen ook gewoon echt beetgepakt gaan worden door Rijkswaterstaat. Het is ook goed om te beseffen dat u niet de enige bent in de regio, maar dat dit past in een hele brede schijf van allerlei infrastructurele renovaties die heel het wegennet in de regio bepalen. Dat ook. U kunt zich voorstellen, Van Brienenoord zit daar ook in. Recent nog allerlei nieuwsberichten over geweest. Maar ook uw brug zit daarin. En niet alles kan tegelijkertijd. Je hebt maar een bepaalde tijd waarbinnen dat kan. En om veiligheidsredenen moet de brug ook echt gerenoveerd gaan worden. Daarbinnen hebben we gekeken naar de aanlanding. Op het moment dat je hem renoveert, dan zou hij minimaal nog 30 jaar meekunnen. Dan moet je op dat moment onderzoeken, zou dat eventueel nog langer kunnen? Waarschijnlijk wel. Weten we niet. Kans bestaat ook dat je

dan over 3 decennia weer een hele grote klus hebt binnen bestaand gebied. Als je hem handhaaft op de huidige manier, met de huidige afrit die u kent, met die kringel, dan kost dat heel veel ruimte en ongeveer 500 woningen in het gebied. Nieuwe aanlanding, eigenlijk voor alle partijen zit daar wel wat in. Je kunt toekomstig onderhoud voorkomen. Je voorkomt dat je in de toekomst een hele grote klus hebt binnen bebouwd gebied. Qua prijs-kwaliteit zou dat voordelig kunnen zijn. Maar het heeft ook andere voordelen.

Op de oude aanlanding zou je bijvoorbeeld qua belasting niets of minder kunnen met geluidswerende maatregelen, wat op een nieuwe aanlanding gelijk meegenomen zou kunnen worden in het ontwerp. Professioneel gezien zei iedereen aan tafel, eigenlijk zouden we nu de kans moeten gaan benutten om tot een nieuwe aanlanding te komen. Dan wordt natuurlijk heel relevant, hoe ziet de planning van Rijkswaterstaat er nu uit, op dit moment? Want de aanlanding aan uw kant is onderdeel van de renovatie van de brug in het totaal. En zij zijn nu eigenlijk contracten aan het opstellen. 2025 is het alweer. Moeten in maart de definitieve planning hebben. Dan gaan ze aanbesteden, gunnen en in 2027 start werkzaamheden. En dat duurt dan vervolgens weer een jaar of 4. Het is een heel lang traject, maar ook een traject wat al, als u goed leest en een beetje begrip hebt van dit soort processen, al gaande en op weg is. En waar we nu eigenlijk, en daar kom ik straks op het eind op terug, op inbreken of dat anders willen, dat heeft nogal wat voeten in aarde. Daarnaast zijn er een aantal eisen voor de nieuwe aanlanding. Die 30 kilometer komt daar terug met 50 op de brug. Dat is relevant, omdat een 30 kilometerweg andere eisen of bochtstralen heeft dan een 50 kilometerweg. Als je langzamer rijdt, kun je een scherpere bocht maken. Zo simpel is hij. We willen 3 rijbanen. Ook 1 voor de bus. Dit is een gebied waar met een lage parkeernorm wordt gewerkt, mobiliteitsopgave heel groot is. Je wil mensen richting dat openbaar vervoer krijgen. Maar het is ook van belang om de provincie mee te krijgen, want die kijkt natuurlijk ook naar de rijtijden van de busdienstverlening. En nou heb je daar geen rijen staan voor de bus en de bus doet er langer over, dan gaat dat in de concessie weer doorwerken en heb je mogelijk minder openbaar vervoer op termijn. Doordat die geschikt gemaakt wordt voor de bus, zou er in theorie ook vrachtverkeer overheen kunnen. Maar dat is een punt wat later in de tijd besloten kan worden. Hoeft niet nu. Maar dan kan het in ieder geval wel. En we hebben gekeken naar de snelfietsverbinding, de F16. Want eigenlijk wil je vanaf de Zwijndrechtse kant over de brug zo snel mogelijk bij Dordrecht CS komen.

De voorzitter: Ik zie een vraag van mijnheer Damen.

De heer Damen: Fietzers gaan mij aan het hart. De F16 gaat in het laatste plaatje, in alle plaatjes aan een kant van de brug langs, heen en terug. Is daar voldoende ruimte voor op de brug of moet die daarvoor ingrijpend aangepast worden?

De heer Kurvers: In deze fase zitten nu 3 schetsen. Die zijn eerst op hoofdlijnen gemaakt. Er is nu wel technisch gekeken van, kan dat? En er is eigenlijk gezegd dat die F16 komt vanaf de brug zelf af. Dan is het logisch om een tijdje mee te lopen met het autoverkeer wat je hebt. Dan kun je ook in technische zin van elkaar gebruikmaken. Maar op een gegeven moment moet hij vrij komen te liggen en langs het rangeerterrein richting CS gaan. Dat is het idee. Er zit ergens een splitsing in. Ik zal u straks meenemen in de afwegingen, waardoor ook varianten zijn afgevallen. En krijgt u daar een wat beter gevoel bij, denk ik ook.

De heer Damen: Het ging mij met name om de breedte op de brug van het fietspad.

De heer Kurvers: Dat is er. Maar het vraagt wel een andere weg lay-out dan dat er nu is.

De voorzitter: Mijnheer Kurvers, kleine waarschuwing. We zijn over de helft van de tijd en nog niet op de helft van de presentatie. En we hebben best een beetje uitloop, maar het hoeft niet per se een half uur langer te duren.

De heer Kurvers: Ik voel de druk. Wanneer we die 2 op elkaar gaan leggen, want dan wordt hij interessant ... We hebben gekeken naar, wat kan er met het spoor? Maar je moet natuurlijk ook kijken, wat kan er met een aanlanding gebeuren? En het een bepaalt de ruimte voor het ander. U kunt zich voorstellen als de infrasporen wel weg zijn, dan kan je de aanlanding eerder naar maaiveld brengen. Je hebt een bepaalde hoogte nodig om het spoor over te kunnen en daarna kun je pas naar beneden. Die 2 in samenhang bepalen eigenlijk de ruimte voor de gebiedsontwikkeling. Dan blijven er eigenlijk maar een paar varianten over. Er is ook een variant waarbij het verkeer rechtdoor en dan in een vierkantje over de Weeskinderendijk gaat. Maar dat betekent alzijdig geluid voor het Maasterras, maar ook extra geluidsbelasting voor de bestaande wijken. Dat was niet wenselijk. En op het moment dat het emplacement blijft, blijft eigenlijk de verkorte aanlanding over en gaan de infrasporen voor een deel weg. Dan zou je nog met een haarpin kunnen gaan werken. In augustus, nou gaan we naar de ... Moet ik even kijken. Is er directeurenoverleg geweest waar eigenlijk gezegd is, we willen wel snelle realisatie van de woningbouw. Breng de planning van Rijkswaterstaat verder in beeld en scherpste, of wat dat betekent. Het is ook wel goed om gevoel te krijgen bij de kosten die dit met zich meebrengt, want anders weten we niet waar we over praten. En adviseren ze op een voorkeursvariant. En er zijn reeds in het gebied toegekende subsidies van 50 miljoen door het Rijk. Zoek eens uit hoe dat zich verhoudt tot de nieuwe varianten die nu boven komen drijven. We hebben toen verder de ingekorte aanlanding uitgewerkt. Die ziet u hier in een ... Links is het zicht van bovenaf. En dan ziet u eigenlijk de ligging van de huidige aanlanding. Alleen gaat hij dan verkort en versneld naar het maaiveld toe. En aan de rechterkant ziet u een dwarsdoorsnede, waarbij je parkeren tegen het spoor aan doet. Dan heb je je bufferbebouwing en je bufferzone, met een deel park erop, wat eigenlijk ook in de oorspronkelijk ideeën van het Maasterras zat. En rechtsonder in een dwarsdoorsnede van een stadstraat, maar dit is wel maaiveldniveau. Het is niet op het niveau dat de weg nog in de lucht hangt. Dat is even goed om te weten. Dan is dit de variant waarbij er gekeken is naar een haarpin. En we hebben tot die tijd eigenlijk steeds de gedachte gehad van, zou dat spoor ...

De heer Bootsman: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Bootsman, ik zie het.

De heer Bootsman: Dank u wel. Ik had toch nog een vraagje over de vorige sheet. We gaan nu redelijk snel. Daar zie je op de bovenkant die brug naar beneden komen. En daar zie je aan het einde een hele scherpe bocht om dan toch weer richting de Laan der VN te komen. Ik vroeg mezelf af, in dit praatje die verkeersafwikkeling, kan je dat al duidelijk zien of gaat dat nog veranderen? Want ik vind dit er wel als een erg lastig bochtje uitzien als je met een hele volle brug vol auto's staat.

De heer Kurvers: In deze fase is er getekend en geschetst, stedenbouwkundig. In een vervolgfase moeten die dingen ook verkeerskundig onderzocht en onderbouwd en berekend worden. Wat we wel weten, is dat de inrichting van 30 kilometer waarschijnlijk een mitigerende werking heeft op het aantal vervoersbewegingen. Waar je ook rekening mee moet houden, er waren ook andere varianten, die maakten dat er misschien een aanzuigende werking juist op de brug zou kunnen komen. Er zit een soort van balansoefening in. En van deze variant is eigenlijk later gezegd, en die gaan we nu doorrekenen op verkeerseffecten, op geluid, op milieueffecten, zodat we ook precies weten hoe dat zit. En u ziet hier trouwens de F16, dat die een tijd gelijkloopt en dan een bocht maakt in het groen naar beneden toe. Dat hij al beter ingepast wordt. Hier de haarpinvariant. En eigenlijk hebben we tot dit moment de druk gehad, maar ook de wens gehad en het idee gehad van, kunnen we toch niet iets met die infrasporen doen om die te verplaatsen? Op het moment dat je er een aantal zou verplaatsen, zou een variant hierop ook kunnen. Helaas is ongeveer in deze periode ook gebleken dat dat niet ging werken, niet ging lukken, ondanks mijn wandelingen langs heel de stamlijn. En is deze uiteindelijk ook afgefallen. Tegelijkertijd is ongeveer rond deze periode vanuit Dordrecht wel de behoefte geweest om toch nog te onderzoeken of een haarpinvariant met behoud van het emplacement mogelijk is. En dat is een extra opdracht geweest aan Arcadis. Die hebben onderzocht of dat technisch haalbaar is. Daar kom ik straks op terug. In de werkateliers is vervolgens ook gekeken van, als dit de uitkomst is en bijvoorbeeld het emplacement blijft, kunnen we dan ook niet verbeterkansen gaan maken? Kunnen we het dan niet nog mooier gaan maken, zodat je de spoorse belangen dient en de infrastructuur blijft. Maar je gaat het ook echt goed inpassen, zodat de woningbouw, overlast tegengaan, naar de toekomst toe toch een Maaspark creëren. En zo is het idee ontstaan om met een overkraging te gaan werken, pergolaconstructie en drie kanten open. En daarbovenop zou dan een Maaspark, Maassterraspark gerealiseerd kunnen worden van 7.500 vierkante meter. En die optie is toen op tafel gekomen. We hebben ook gekeken naar verbeterkansen voor het spoor, omdat we weten dat er naar de toekomst toe opstellocaties nodig zijn voor de CitySprinter. Zou het spoor anders vormgegeven tot nog meer capaciteit leiden op het emplacement. Het antwoord was, ja, dat kan. Je kunt door het spoor anders vorm te geven 2 opstellocaties creëren. En dat zou mogelijk interessant zijn in de discussie rondom de MIRT-verkenning en mogelijk ook de investeringsbereidheid van bijvoorbeeld het Rijk of I&W vergroot. Op het moment dat je ook niet alleen behoudt wat je hebt, maar je biedt ook een kans naar de toekomst toe, wordt de koek groter. Dit moet u ook zien als een zoektocht naar het groter maken van de koek. Dan maken we een stap naar oktober. Behoeft om de studie die ik net noemde van Arcadis af te wachten. Kan die hairpin met ... Is die technisch mogelijk met behoud spoor. Toets dat nieuwe emplacement eens op de effecten en de wenselijkheid ook bij spoorse partijen. Nog dieper ingaan op die planning van Rijkswaterstaat. En ook waar u net naar vroeg, mijnheer Bootsman, de effecten van al die varianten van, kunnen we die ietsje verder uitdiepen? Dit is dan de studie van Arcadis. Hier is een haarpin getekend, met behoud van het rangeerterrein. Wat wel betekende dat je het huidige rangeerterrein moet gaan hermoduleren. Je moet het anders vorm gaan geven. Je moet de stamlijn, om de pilaren te accommoderen, verplaatsen. Je krijgt een schuifoperatie met de infrasporen die er nu liggen.

Het grote voordeel zou zijn dat je alle geluidsbronnen naar één kant in het gebied krijgt, waardoor je beter een aaneengesloten woningbouwgebied zou kunnen ontwikkelen. Hier zie je ook gelijk dat toen al gezegd is, let op de verkeersdruk die hierbij ontstaat aan de Dokweg, met het spoorse veiligheidsargument. Met de stamlijn kom je langs die pilaren. Heb je genoeg zicht vanaf de bok voor de machinist, maar ook op de weg zelf? Je krijgt de kruising van het spoor. Je hebt al een drukke weg. Je krijgt een druk kruispunt aan de andere kant van de brug. Het wordt veel op elkaar. Dat was toen wel de winstwaarschuwing. Toen hebben we getoetst bij de andere partijen van, die verbeterkansen, leveren die wat op? Os dat wenselijk? Voor ProRail geldt dat zij toen in een heel rap tempo hebben onderzocht of dit hun kansen bood. Het interessante wel aan deze periode is, het was een fase van omdenken. Waar we eerst zaten in de concurrentie met elkaar, het is of het een of het ander, even heel oneerbiedig, wieberen voor woningen, was toen in één keer het gesprek, kunnen we samen tot meer komen? Dat leverde ook gelijk een hele andere manier van kijken en denken op. Tegelijkertijd gaf ProRail aan, de MIRT-verkenning loopt nog. We hebben eigenlijk nodig dat we weten in welke frequentie die CitySprinter gaat rijden. 12 keer per uur of 8 keer per uur, dat maakt nogal uit voor het aantal personenvervoer wat we hebben. Er zijn andere locaties in beeld, elders in de regio, met name ten noordwesten van Rotterdam, die dan kansrijker lijken, omdat we daar meer of zelfs sporen tegelijkertijd kwijt kunnen, potentieel, maar moeten we nog onderzoeken. De tijd die het met zich meebrengt om daarop te wachten, die hebben we eigenlijk niet. En ProRail had ook wel vragen bij, dit is toch best wel kostbaar om dat nu al te doen. We weten niet precies of we het nodig hebben. Eigenlijk was het antwoord, mooi aanbod, interessant, maar niet nodig op dit moment. Rijkswaterstaat.

De voorzitter: Mijnheer Safranti heeft een vraag.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik had deze vraag al eigenlijk genoteerd en zat keurig te wachten. En inderdaad, u gaf aan dat u gesprekken hebt gehad met ProRail. Maar wij hebben ook natuurlijk de wens om juist het treinverkeer natuurlijk te stimuleren richting Dordt. Heeft dat straks gevolgen? Zijn die objecten ook besproken met elkaar? De ambities die wij hebben en wat het dan straks eventueel gaat opleveren?

De heer Kurvers: Nee, juist en zeker. Ook vanuit Dordrecht. U heeft ook spoordeskundigen in huis. Die hebben ook hun wensen op tafel gelegd. U ligt langs de Oude Lijn. Het idee is juist daarom een hoge frequentie. Dat bedoel ik ook met hoogfrequentie CitySprinter te gaan rijden, veel personenvervoer te hebben. En daarom zou je dit soort keuzes nu ook nog niet kunnen maken, omdat je dat traject eerst af wil wachten en die ambitie dan voorgaat. Wat betreft de overkapping geeft ProRail aan dat zij vraagstukken zien. Maar goed, dat is natuurlijk ook hun vak. Als we gaan overkragen over het spoor, dan moet het veilig. Er moet gewerkt kunnen worden. Er moet genoeg ruimte zijn. De pilaren moeten op de goede plek. Dat zijn allemaal vragen die er natuurlijk ook zijn. Maar goed, ook nadere uitwerking vragen. Als we de stap maken naar Rijkswaterstaat, ik heb al eerder aangegeven, nu is echt alles gericht op renovatie. Zo staat het in de boeken. Zo is het vergunningstraject doorlopen.

Zo is de aanbesteding op gang gezet en bedacht en uitgetekend. Zo zijn de budgetten ook gealloceerd intern. Planning heb ik net al genoemd. Die ga ik niet herhalen. Komt er

een nieuwe aanlanding, dan heeft dat echt even wat voeten in aarde aan de kant van Rijkswaterstaat. Dat betekent dat we een lopende trein, om in de beeldspraak te blijven, echt weer even aan moeten houden, opnieuw moeten gaan nadenken over de aanbesteding, over vergunningen, past het in de scoop en hoe krijgen we ook het ontwerp zo snel goed klaar dat we, als die aannemer start, in een keer door kunnen. Want daar zit natuurlijk wel de druk op. Je wil niet serieel aan de slag. Dat je eerst de brug er 4 uit hebt en daarna nog 4 jaar een aanlanding eruit hebt. Dan heeft u 10 jaar geen verbinding naar de overkant. Dat is volgens mij niet de bedoeling. Maar om dat voor elkaar te krijgen met elkaar, daar zit nu alle druk op. En daar is ook een team van Rijkswaterstaat mee bezig om inzichtelijk te maken wat dat betekent. En er komen natuurlijk ook ideeën op tafel. Maar goed, dat is dan voor de uitwerking. Als Rijkswaterstaat dit niet zelf kan doen, zou je elkaar dan kunnen helpen, bijvoorbeeld met een gezamenlijke projectorganisatie, of zou een andere partij dat kunnen uitvoeren. Dan gaan we naar het bestuurlijk overleg. De 11e van de 11e was dat. Verzoek om de varianten toch nog een keer vergelijkbaar te maken, goed af te wegen tegen elkaar. Toch die kans op extra opstelsporen niet zomaar weg te doen. Ik denk dat dat ook wel een belangrijke uitspraak is. En vooral ook inzichtelijk gaan maken hoe de gebiedsontwikkeling gaat lopen, wat het tempo is, wat de afhankelijkheden zijn, hoe de bestemmingsplanprocedure gaat lopen en ook welke investeringen en mogelijke dekkingen er zijn. U ziet, elke keer worden we een stapje concreter met elkaar. Dan de eindconclusie was eigenlijk, wat hebben we over? Een ingekorte variant of die haarpinvariant, waarbij het rangeerterrein wel blijft liggen, maar gehermoduleerd moet worden. Die hebben we tegen elkaar afgezet. Qua aantal woningen zit daar wel een klein verschil in. Dat is met optimalisatieslagen misschien nog dichter bij elkaar te brengen. Het ligt allebei rond 1.900 van de 2.200. Verkeerstechnisch is er natuurlijk gekeken, de vraag van de heer Bootsman zojuist. Bij de ingekorte variant moet je de Weeskinderdijk beneden goed gaan beoordelen. Kan dat het verkeer aan? Anderzijds heb je bij de andere variant 3 kruisingen achter elkaar op de Dokweg. De geluidsbelasting werkt natuurlijk verschillend uit. Bij de ingekorte variant heb je een stadstraat door het woongebied van het Maasterras heen. En bij de andere kant pers je eigenlijk alle geluidsbelasting één kant op langs de Weeskinderdijk. In beide varianten vind ik persoonlijk, het Maaspark zou dan echt nog wel een oppepper kunnen gebruiken. Daarom ben ik er zelf ook nog wel voorstander van om die verbeterkansen te blijven onderzoeken met de verschillende partijen, waarvan die overkraging er één is. Maar je kunt ook denken aan geluidsmitigerende maatregelen, noem maar op, komen we straks nog op, om toch de kwaliteit van het gebied te blijven vergroten. De parkeerhub. Bij de ingekorte variant is hij ingetekend geweest en onderzocht.

De voorzitter: De heer Den Hartog heeft een vraag.

De heer Den Hartog: Dank u, voorzitter. Eerder, ik weet niet meer precies hoeveel maanden geleden, hebben we een rapport gehad waarbij allerlei effecten met schuifjes werden aangegeven. Dat werd door veel mensen heel prettig ervaren.

Ik kan mij herinneren dat er ook gevraagd is van, als de heer Kurvers met een rapport komt, krijgen we dan dat ook weer inzichtelijk? En vandaar mijn vraag. Want u bespreekt nu welke consequenties het heeft. En om een beter beeld te hebben, kan dat ook in die schuifjes, zoals ik het maar even noem, worden weergegeven?

De heer Kurvers: Daar is in dit traject wel op die manier over gesproken. En ik zie de projectleider ook ja knikken. Volgens mij is de bedoeling ook, als dat richting uw raad gaat, om dat op die manier weer weer te geven. Ik wil er wel gelijk iets bij meegeven, wat ik eigenlijk voor het eind had willen bewaren. En dat is, ik heb dat in de besloten sessie ook gezegd, maar probeer niet te vergelijken met iets wat u nooit heeft gehad. En probeer vooral te kijken naar wat het kan worden. En dat klinkt misschien wat filosofisch, maar als u een gummetje pakt en een hele kaart leeg veegt en Greenfield gaat ontwikkelen, dan krijgt u het meest optimale, beste plan, met de beste woonkwaliteit. Op het moment dat hij hoogstedelijk gaat verdichten, goed uw stedelijke belangen ook afweegt als centrumgemeente met een haven economisch cluster erachter, en dan gaat kijken welke woningen er zijn, dan wordt dat allicht anders. Maar dat is wat hoogstedelijk verdichten wel met zich meebrengt. Dat wilde ik vast meegeven. Ik ga verder naar de vergelijking. De parkeerhub, is ingetekend bij de ingekorte variant, kan tot 850 plekken opleveren. Bij de haarpin was dat nog open. Mogelijk zelfs op 2 locaties of 2 gebouwen. En de aantallen waren nog onduidelijk. Het emplacement blijft bij de één. Ik pik die er maar even uit, ook om wat tempo te maken. De haarpin moet je direct ook aan de pilaren gaan zitten en het verschuiven van de stamlijn. U kunt zich ook voorstellen op het moment dat je aan spoor gaat zitten, en ik heb net uitgelegd hoelang dat ongeveer duurt, hoeveel tijd dat kost, dat brengt ook hoge kosten met zich mee. Dat maakt dat dit verschil tussen die varianten ook in financiële zin fors wordt. Er is reeds subsidie toegekend. Ik had eerder gezegd, er is 51 miljoen Rijkssubsidie toegekend aan het Maasterras, in eerdere fases, waarin ook een deel aangewend kan worden voor de aanlanding. En tegenover die Rijksfinanciering staat cofinanciering van uw kant. Die zou je ook aan kunnen wenden. Op het moment dat je met de haarpin aan de slag gaat, dan zit je toch echt met die spoorverplaatsingen het eventueel verwerven van gronden wat je dan nog moet doen voor ProRail, et cetera. Dat ziet u ook terug bij de afhankelijkheden. Bij de ingekorte variant heb je met Rijkswaterstaat te maken. Daarom staat er even ProRail tussen haakjes achter. Rijkswaterstaat heeft een protocol met ProRail over renovatie te werken. En op het moment dat de pilaar op een andere plek moet, zou dat ook via dat construct worden. Heb je wel nog steeds die afhankelijkheid. Bij de haarpinvariant gaat het echt anders werken, want dan moet je ook over een ander gedeelte van de grond gaan kunnen beschikken en op het terrein van ProRail zitten. Dat betekent natuurlijk ook wat voor de afhankelijkheden in de planning, zoals u zich kunt voorstellen, en de risico's die daarbij horen. Als we kijken naar geld en de verkenningen, niet onbelangrijk. Ik heb net gezegd, er is meer dan 50 miljoen, 51 miljoen euro toegekend aan het Maasterras, Rijkssubsidie. Er staan maatregelen tegenover. Die staan hier opgesomd. Kunt u ze ook nalezen. Belangrijke richting waarin wij denken, is dat we geld in het gebied willen houden. Dat betekent dat reeds toegekende subsidies in het gebied blijven. Daar moeten nog definitieve afspraken over gemaakt worden. Voor een groot gedeelte blijven de maatregelen ook overeind, maar voor een deel zullen ook ...

Als je een deel van de zienswijze serieus wilt nemen en tegemoet wil komen, zal een deel van de maatregelen ook anders vormgegeven worden. Dat moet dan onderwerp zijn van gesprek, waarbij mijn advies zou zijn, behoud het geld in het gebied, want dan maak je de gebiedsontwikkeling mogelijk. En er is bereidheid bij de Rijk om er op die manier ook naar te kijken. Toch wel even wat nieuwe regelingen die eraan komen. Er komt een realisatiestimulans aan van 7.000 euro per nieuw te bouwen betaalbare woning. U heeft reeds een woningbouwimpuls subsidieaanvraag gedaan. Dat gedeelte halen we eruit.

Maar toch maakt dat een bijdrage van al snel 5 miljoen, misschien wel 6 miljoen euro mogelijk in het gebied, boven op de reeds toegekende subsidies.

De voorzitter: Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Wat moeten we verstaan onder betaalbare woningen?

De heer Kurvers: Dan gaan we echt de politiek in, volgens mij, voorzitter.

De voorzitter: Dat is heel politiek.

De heer Kurvers: Maar het Rijk heeft daar inmiddels definities voor. Dat zijn sociale woningen en middenhuurwoningen en middenkoop. Daar zijn gewoon definities voor gesteld inmiddels. En die ziet u ook in de subsidieregelingen terug. Dat brengt me ook op nieuwe budgetten. Er staat in het Regeerakkoord ook dat er woningbouwmobiliteitsbudgetten komen, waarbij ook in die samenhang gekeken wordt. Maasterras is natuurlijk bij uitstek een locatie waar infrastructuur en woningbouw samenkomen. Dat is 2,5 miljard aan de kant van het ministerie van I&W. 5 miljard aan de kant van VRO. Dat klinkt als ontzettend veel geld. Ik heb het niet. En tegelijkertijd zijn de plannen en ideeën in heel Nederland groter dan dat de pot is. Maar het is wel zo, en dat heb ik in dit traject echt gemerkt, het commitment richting het Maasterras is groot. Partijen zitten aan tafel, denken mee over de oplossing. Op het hoogste niveau, DG-niveau, wordt er ook echt gesproken over het Maasterras en is er goed contact. En daarom staat deze hier ook wel in. De regelgeving rondom de budgetten moet nog vormgegeven worden. Maar het zou natuurlijk wel heel goed zijn als het Maasterras ook echt vooraan staat op het moment dat die regelgeving duidelijk is en duidelijk is hoe die subsidiepotten vormgegeven moeten gaan worden.

De voorzitter: Korte vervolgvraag misschien.

De heer Safranti: Geen vervolgvraag, maar wel naar aanleiding van die cijfers wat we hebben. We hebben 51 miljoen aan subsidie binnengekregen, zegt u. Maar we zien natuurlijk dat alles duurder wordt. Klopt het plaatje nog, dat was eigenlijk het verhaal, met het geld wat we hebben gehad en met de stand van zaken wat we nu op dit moment aan bouwprojecten en kosten hebben?

De heer Kurvers: Ik heb u in de vertrouwelijke sessie wel een aantal kostenramingen meegegeven en ook iets meer inzicht in de financiën kunnen geven. Alleen ik heb dat in deze presentatie eruit gehouden om twee redenen. En eigenlijk wel drie misschien.

Eén is, ieder cijfer wat ik dan noem, gaat een eigen leven leiden. Ik moet er wel heel zeker van zijn. Een aantal van die cijfers zijn ook nog in beweging, omdat kostenramingen nog verder gespecificeerd worden op dit moment. En drie, het is ook nog onderwerp van overleg en besluitvorming. Hier moeten echt bestuurlijke afspraken over gemaakt gaan worden. En het is ook, en dat is wel wat er kan op het moment dat je gaat werken naar één variant, daar met zijn alle schouders onder zet en daarnaartoe gaat werken, dan ga je ook praten over de planeconomie van het plan zelf. Welke woningen komen waar? Hoe ziet de marktverkenning eruit? Wat zijn de kosten die we

moeten doen? Verwerven van gronden, voorbelasten, et cetera. Wat zijn de baten die daartegenover staan? Hoe gaan we dat doen? En dat totaalpakket moet nu ook nog opgewerkt gaan worden.

De voorzitter: Toch nog een vraag van mijnheer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Een hele korte vraag eigenlijk over het aantal woningen. Maasterras wordt natuurlijk in een paar fases opgeleverd. Praten we, als we het hebben over die 2.000 woningen, over het totale Maasterras of alleen over de eerste fase? En wat zal het totaal aan woningen naar verwachting worden?

De heer Kurvers: Zit over de 3.000 heen. De aantallen die in die tabel staan, die gaan over fase 1, voor de goede orde. Dan komen we in december aan. En het Rijk heeft toen ook aan hun kant met alle partijen, Rijkswaterstaat, ProRail, maar ook I&W, VRO, de 2 varianten gewogen, zoals u net ook in de tabel heeft kunnen zien. En is eigenlijk tot een standpunt gekomen waarin ze hebben aangegeven, wij willen heel graag dat het Maasterras gaat vliegen. We willen heel graag dat die gebiedsontwikkeling tot stand komt. Dat betekent ook dat we vaart moeten maken met elkaar en dat we niet de luxe hebben om nog langer te wachten. En vanuit dat perspectief is snelheid geboden. En als het al zo moeilijk is, als je al in zo'n complex gebied zit, laten we dan de complexiteit reduceren, laten we het elkaar makkelijker en overzichtelijker gaan maken. Ik heb net al een tipje van de sluier opgelicht wat er nu achter de schermen bij Rijkswaterstaat gebeurt. Dat heeft echt heel veel voeten in aarde. De ingekorte variant heeft hun voorkeur. En dat is eigenlijk ook het standpunt. Het loopt ook over Rijksgrondgebied. Grond hebben we in handen. Vraagt geen spoorverplaatsingen. Is in dat opzicht ook kostenefficiënter. En dat heeft de voorkeur van het Rijk. En die hebben die uitspraak in december gedaan. Dan kom ik nu tot mijn conclusies. En er werd aan het begin van de presentatie gezegd, de eindpresentatie of eindconclusies. We zijn er bijna, maar we zijn er nog niet helemaal. Ik zal bij de laatste slide ook stilstaan bij een doorkijk. We hebben nog een bestuurlijk overleg te gaan. We moeten nog naar een set afspraken toe. Maar een aantal punten, daar ben ik wel helemaal uit. En dat is wel mijn advies aan de verschillende partijen. Het ontwerpbestemmingsplan, zoals het er nu ligt, biedt geen soelaas. Als je dat doorzet, dat is geen goed idee. Wil je dat meer in balans brengen, daar hebben we verschillende sessies met werkateliers voorgehad en er zijn een aantal randvoorwaarden uit voortgekomen. Die zou je moeten willen verwerken in je nieuwe bestemmingsplan. En het zal geen verbazing meer zijn, na deze presentatie, maar de stamlijn heeft een functie en die blijft. Het NS-spoor heeft een functie en die blijft.

De infrasporen op deze plek blijven. Over de Stadsbrug moet autoverkeer mogelijk zijn, gemotoriseerd verkeer. In eerste instantie 30, 50, 30.

De voorzitter: Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, Rijkswaterstaat houdt 50 aan en u adviseert ons 30 te gaan ... Want volgens mij vroeg mevrouw Koene dat ook. Maar is dat een beslissing die al genomen is of mogen wij daar nog ... Het is meer een advies van u? Oké.

De heer Kurvers: Ik geef in dit traject slechts een advies. En de besluitvorming vindt separaat plaats, aan het eind. Bij het vaststellen bestemmingsplan beslist uw raad ook over de inrichting en het verkeer. Zwijndrecht doet ook 30 kilometer aan hun kant. En aan uw kant zou ook 30 kilometer logisch zijn, gegeven het stedelijk gebied wat u daar wilt ontwikkelen en om een rustigere stadstraat te krijgen. Binnen die randvoorwaarden is die ingekorte variant, waar we het net over hebben gehad. Op het huidige ruimtebeslag, maar versneld naar maaiveld eigenlijk de meest logische en beste variant, als je een spoedige planontwikkeling wil. Kent de minste afhankelijkheden, het grondeigendom is overzichtelijker en maakt de meeste woningen mogelijk. Leg dat vast planologisch. Zorg ervoor dat geld in het gebied blijft. Dat is een oproep aan alle partijen. Dat heeft te maken met de toegekende subsidies, maar ook met uw cofinanciering. Maar stop hier niet. De complexiteit voor Dordrecht, en die begrijp ik heel goed, is dat er was ooit een plan bedacht waarbij alles weg was, dat gaat gewoon niet, was niet realistisch. Wanneer we al deze infrastructuur accommoderen, dan betekent dat niet ieder voor zich, maar juist de combinatie maakt het complex in de gebiedsontwikkeling. Het is het verkeer van de brug en het geluid van het spoor en de stamlijn. Blijf in gesprek om het Maasterras te verbeteren en de kwaliteit. En ik denk dat daar ook echt wel kansen liggen. En ik heb net de overkraging genoemd, maar je zou ook kunnen denken aan een economisch programma waarin je de snelweg beter inpakt en het geluid reduceert. Misschien een optimale inpassing hoor. Dit is op grofmatic schetsniveau van die aanlanding. Dat ook echt een stadstraat wordt ingepast in het stedelijk weefsel. Maar blijf erover in gesprek en zorg er ook voor dat je in gesprek blijft met elkaar en misschien ook wel iets van een goede organisatie opzet, waarin je minimaal op directeureniveau in overleg blijft met elkaar en blijft werken aan de integrale opgave. Wat ik ermee bedoel, wat ik zie in dit traject, als we allemaal voor kokers blijven werken in onze eigen sector, dan heeft Rijkswaterstaat straks een fantastisch gerenoveerde brug. U doet een stukje, vleugje woningbouw. ProRail heeft ... Maar uiteindelijk wil je dat optillen naar een hoger niveau met elkaar. En dat kan niet anders dan met elkaar en samen.

De voorzitter: Mijnheer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Nog een vraag. U zei bij het begin van het verhaal, over de brug spelen ook vooral sentimenten mee. Ik zeg niet dat het moet hoor, maar is er ook nog onderzocht om dan die brug enkel en alleen fietsbrug te maken? Want het was natuurlijk vroeger de Rijksweg van Dordrecht. Dat is veranderd door de tunnel. Ben je al een heleboel verkeer kwijt. Er zijn ook andere steden.

Als ik naar Alkmaar ga, dan kan ik ook alleen maar door een tunnel met mijn auto en met de bus. Is er toch onderzocht wat het zou betekenen, of is dat op basis van die sentimenten opzijgelegd?

De heer Kurvers: In het oorspronkelijke bestemmingsplan, dat de zienswijze is neergelegd, zat juist dat het autoverkeer van de brug af ging. En dat leidde tot niet alleen sentiment, maar ook verkeerskundige effecten. Het verkeer is dat het autoverkeer anders moet gaan rijden. Dat gaat via de tunnel. Die tunnel is al zwaar belast. Dat leidt tot meer files. Dat is een van de hoofdbezwaren van Rijkswaterstaat geweest. Het is om verkeerstechnische aspecten ...

De voorzitter: Volgens mij heeft u dat aan het begin van de presentatie gewoon duidelijk gezegd, dacht ik. Mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Misschien zie ik het verkeerd, maar bij het vierde bulletpunt, binnen deze randvoorwaarden biedt de ingekorte versie de meeste kans op een voorspoedige planontwikkeling, staat tussen haakjes bij het laatste, maakt de meeste woningen mogelijk. Als ik daar een vergelijking van de 2 varianten, ingekort 1.900 en een hairpin 2.200. Zie ik dat verkeerd of ...

De heer Kurvers: Dat heeft u helemaal goed. Dat klopt dan niet. Zo simpel is het ook.

De voorzitter: U mag een extra drankje nemen straks.

De heer Kurvers: Ik weet wel waar hij vandaan komt. In vergelijking met de terugvaloptie, namelijk de renovatie. Want dan houden we de kringel in de weg. En dat kost u 500 woningen. Want dat is eigenlijk wat we nu hebben. En we willen naar een nieuwe aanlanding toe. Maar ik snap dat als je net die tabel gezien hebt dat dit niet meer klopt. U heeft gelijk. Tot slot, het is nogal wat en het is veel. En ik heb u gelukkig eerder ook in een besloten sessie meer bij kunnen praten. Het is niet helemaal nieuw. Tegelijkertijd, er zijn niet veel steden in Nederland die 23 hectare te ontwikkelen gebied hebben, naast een historisch centrum, op loop- en fietsafstand van 2 NS-stations. Het is en blijft een gigantische kans. Maar binnen deze randvoorwaarde zal die ruimte gevonden moeten worden.

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: Aansluitend een beetje op de vraag over de aantallen woningen. De bouwhoogte die nu in de schetsen naar voren komen en waarop waarschijnlijk ook de aantallen woningen gebaseerd zijn, ligt daar een beperking vanuit geluidsniveaus van omliggende wegen en de spoorbanen, of is er een eventuele hogere hoogbouw mogelijk, en met name aan de rivierzijde?

De heer Kurvers: We hebben de bouwhoogtes aangehouden, zoals die in het Masterplan zijn aangegeven. Dat is gewoon de oude, zoals ze tot nu toe gelden.

De heer Damen: Maar daar mogen we van afwijken als we dat willen?

De heer Kurvers: Volgens mij staat u er volledig vrij in om dat in overleg met de wethouder te bepalen. Misschien in aanvulling daarop, want dit is er eentje die zal vrij snel spelen in uw raad. En dat is ook een politieke discussie, hoe hoog wilt u gaan? Ik weet ook dat ze aan de overkant dan meekijken, zeg ik met een knipoog. Dat was een grapje. Maar toch ook wel iets even voor het perspectief. We proberen nu van start te gaan met de Maasterrasontwikkeling. Het is twee keer eerder geprobeerd. Dit zijn de randvoorwaarden. Ik wil u toch ook wel meegeven bij de politieke bespreking straks, niet alles hoeft in één keer. Ik ben zelf wethouder geweest in Rotterdam. De Kop van Zuid is ook nog steeds niet af. Is gewoon begonnen met een brug. Hij is nog steeds niet af. Er zitten nog steeds bouwplots die niet ontwikkeld zijn. Dat betekent ook dat niet alles helemaal beklonken hoeft te zijn straks, maar dat je ook de komende tien, vijftien, twintig jaar moet blijven zoeken naar optimalisaties en verbeterkansen. De laatste,

voorzitter, en dan hoop ik dat ik nog een klein beetje binnen de tijd ben. Wat gaat er gebeuren? De bestemmingsplanprocedure gaat lopen, tot en met mei. Er ligt ook een uitspraak van de Raad van State om voor mei het bestemmingsplan vast te stellen. Er zullen gesprekken gevoerd gaan worden met de indieners van de zienswijzen. Sowieso binnen het traject wat via is gelopen met de publieke partijen, maar ook breder. Rijkswaterstaat zal in februari, daarom zei ik ook, we zijn er nog niet helemaal, het onderzoek afronden naar, hoe krijgen we een nieuwe aanbrug, een nieuwe aanlanding, goed georganiseerd met elkaar en wat is daarvoor nodig? Zijn ook aan het kijken naar de kostenramingen die daarbij horen. Dat betekent dat we eind februari, begin maart ook een bestuurlijk overleg willen hebben, waar we willen afkoersen naar een set aan afspraken die voldoende basis en vertrouwen bieden om gezamenlijk, nog een keer dat woord gezamenlijk, de toekomst van het Maasterras vorm te gaan geven. En dan rond ik echt af.

De voorzitter: Ik dank u hartelijk voor deze presentatie. En uiteraard is er nog wel een vraagje. En er is ook nog tijd voor. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dank. Dank u voor de presentatie van het gelopen proces. In de laatste slide gaat het vooral over het vervolg, de doorkijk naar het bestuurlijke proces eigenlijk tot en met het plan. Ik heb in de rest van de presentatie op een aantal momenten gezien dat er op verschillende keuzes die gemaakt worden impact is op doorlooptijd, afhankelijkheden, infrastructuur, besluitvorming van andere partijen. Is er ook een doorkijkje gemaakt over de impact op de planning van de ontwikkeling zelf van een gebied? Welke termijnen moeten we dan aan denken, met de knopen die we moeten hakken, die andere partijen moeten hakken en de infrastructurele werken die gedaan moeten worden?

De heer Kurvers: Het is onderwerp van gesprek. En dit is eigenlijk ook een vraag aan Dordrecht zelf, waarbij het idee nu is om ... Kijk, als je weet dat je een nieuwe aanlanding gaat maken, is dat niet de plek waar je gaat beginnen met bouwen. Je probeert dan te zoeken naar ... Het Maasterras is vrij groot. Op afstand te beginnen. Zodat je sowieso kunt gaan beginnen in je planontwikkeling. Dat is goed en ook fijn om bijvoorbeeld zo'n realisatiestimulans binnen te halen. Hoe eerder u dat doet, hoe eerder die subsidiegelden weer binnenkomen.

En dan zou je in de tussentijd de infra kunnen doen. En dan naar elkaar toe gaan werken. Dat is het idee. Maar dit zijn ook dingen, op het moment dat Rijkswaterstaat die planning beter heeft, dat is ook moment om langszij te komen met de projectorganisaties van Dordrecht om die planning echt op elkaar te gaan leggen.

De voorzitter: Mijnheer In 't Veld.

De heer In 't Veld: Dank u wel, voorzitter. Een vraag voor de heer Kusters. U heeft koffiegedronken met de bewoners van de Weeskinderendijk, heb ik begrepen. Ongetwijfeld is daar ter sprake gekomen dat zij met een extern bureau ook een plan neergelegd hebben. Ik schat in dat u ook kennisgenomen heeft van het plan. Is dat plan ... In hoeverre is dat eventueel nog in te passen in wat u nu vanavond gepresenteerd heeft? En wat voor consequenties zou dat eventueel kunnen hebben voor het hele traject?

De voorzitter: Kunt u er een antwoord op geven, of is het te veel gevraagd?

De heer Kurvers: Ik kan er antwoord op geven. En dat antwoord is dat ik er geen antwoord op kan geven. En dat heeft te maken met de afbakening van mijn opdracht. We hebben echt gezocht naar het opzoeken van, hoe kunnen we die infrastructurele knoop, het potentieel conflict tussen medeoverheden voorkomen en tot elkaar komen? Dat is de kern van mijn scoop geweest. Ik ben wel degelijk langs geweest. We hebben koffiegedronken. Ik heb ook kennisgenomen van de plannen. Maar de integratie van die twee, daar heb ik me niet over gebogen. Dit is puur een advies op, hoe kun je de ruimte definiëren om gezamenlijk tot ontwikkeling van het Maasterras te komen tussen publieke partijen?

De voorzitter: En mijnheer In 't Veld, u weet ongetwijfeld dat in maart de bewoners de gelegenheid krijgen een plan te presenteren, al hier.

De heer In 't Veld: Dat weet ik, voorzitter. Maar ik denk, misschien weet de heer Kusters ... Of kan hij daar nog wat over mededelen.

De voorzitter: Niet geschoten is altijd mis. Ik kijk rond en zie geen vingers. Ik heb de heer Kurvers al hartelijk bedankt. Bij deze hoeft ik dat niet nog een keer te doen. Dit onderwerp wordt volgende week vervolgd, als het college vanuit de gemeentezijde nadere toelichting gaat geven op de variant en de uitkomst van het adviestraject van de heer Kurvers. Voor alle zekerheid, de raadsinformatiebrief gaat volgende week ook nog eventjes formeel langs de Agendacommissie. En de gebruikelijke slotvraag, wilt u allemaal uw consumpties, en wat ervan over is, meenemen daarheen. Dan hoeft Clark dat niet allemaal op te ruimen. Ik wens u nog een fijne avond. En ik zou zeggen, neem nog een drankje op kosten van de zaak. Wel thuis.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 11 maart 2025.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

P.A.C.M. van der Velden